

ÁRSFRÁGREIÐING

2019

FØROYA KÆRUSTOVNUR

INNIHALDSYVIRLIT

1/ Inngangur.....	5
2/ Kærustovnurin.....	7
3/ Virksemið 2019.....	9
4/ Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum.....	13
5/ Skatta- og avgjaldskærunevndin.....	27
6/ Kærunevndin hjá Studna.....	35
7/ Kærunevndin í lendismálum.....	39
8/ Vinnukærunevndin.....	45
9/ Psykiatriska Sjúklingakærunevndin.....	51
10/ Skuldarumskipanarnevndin.....	55
11/ Fjølmiðlanevndin.....	59
12/ Høvuðsbarnaverndarnevndin.....	65
13/ Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini.....	77
14/ Kærunevndin hjá Barsilsskipanini.....	81

**FLEIRI MÁL ERU INNKOMIN
OG FLEIRI MÁL ERU
AVGREIDD Í MUN TIL
UNDANFARNA ÁR.**

1/INNGANGUR

Fleiri mál eru innkomin og fleiri mál eru avgreidd í 2019 í mun til undanfarna ár. Tilsamans 372 nýggj mál vórðu móttikin hetta árið og tilsamans 498 vórðu avgreidd. Hetta er ein øking á áleið 50 fleiri avgreidd mál í mun til 2018.

Hóast stóru økingina í avgreiðsluni av málum, mugu miðal viðgerðartíðirnar sum heild metast at vera nøktandi, tó at tær liggja frá 6 døgum til 6½ mánaða og sostatt eru sera ymiskar.

Orsøkin til ymisku viðgerðartíðirnar er, at málini eru ógvuliga ymisk. Summi mál eru bráðfeingismál og krevja serliga skjóta viðgerð. Ofta eru krøvini til skjótu viðgerðina lógarfest – t.d. kærur um tvingsil innan psykiatriina og ávís vinnukærumál.

Mannagongdirnar á Føroya Kærustovni endurspeгла sjálvsagt hesa raðfesting soleiðis, at summi mál mugu bíða, meðan bráðfeingismál verða raðfest framum. Eisini eru summi mál, ið bæði tola og krevja drúgva kæruviðgerð, tá málini skulu upplýst til fulnar, partar og myndugleikar hoyrast og málini skulu kannast gjølla lögfrøðiliga.

Eitt dømi, har serliga stutt viðgerðarfreist er ein trupulleiki, er at finna í kappingarlógini. Sambært § 27, stk. 5 í lógtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping, skal Vinnukærunevndin taka avgerð í málinum í seinasta lagi seks vikur eftir, at málið er lagt fyri hana. Hesi kærumál eru ofta torgreidd og umfatandi og tá hædd skal takast fyri hoyring er trupult, fyri ikki at siga ómøguligt at halda hesa freist. Tað sæst ikki í viðmerkingunum, hví henda tíðarfreist er sett inn og danska kappingarlógin, sum í stóran mun samsvarar okkara, hevur ikki hesa tíðaráseting. Ofta hevur Kappingareftirlitið eisini arbeitt við málunum í langa tíð og tað er tí óskiljandi, at málini skulu skundast ígjøgnum eina kæruviðgerð.

Vinnukærunevndin hevur ikki viðgjørt nógv mál um kapping, síðan hon varð sett á stovn í 2008. Men hvørja ferð eitt slíkt mál kemur um dyrnar, ger Kærustovnurin alt fyri at skunda hetta ígjøgnum. Onnur mál verða sett til síðis, partarnir fáa stuttar freistir og Kærustovnurin byrjar fyrireikingina av málunum, áðrenn tað er fult upplýst. Hetta órógvur ikki bara annað arbeiði á stovninum, men vandi kann vera fyri, at feilir verða gjørdar og at kæruviðgerðin ikki verður nøktandi, tá slík ferð skal vera á málsviðgerðini.

Kærustovnurin hevur tí heitt á Vinnumálaráðið um at fáa broytt kappingarlógina soleiðis, at henda freist verður strikað.

Kærustovnurin hevur eisini mælt til, at kærugongdin á skatta- og avgjaldsøkinum verður endurskoðað soleiðis, at hon verður einfaldari, til fyrimunar fyri bæði borgarar og myndugleikar.

Fyrisingarlíga kærugongdin á skatta- og avgjaldsøkinum er í dag trústreingja soleiðis, at nakrar avgerðir kunnu kærast til landsstýrismannin, nakrar til kommunalu skattakærunevndirnar og nakrar til Skatta- og avgjaldskærunevndina. Avgerðirnar hjá kommunalu skattakærunevndunum eru ikki endaligar innan fyrisingina, men kunnu eftirfylgjandi leggjast fyri Skatta- og avgjaldskærunevndina. Kærur um skattaálíking kunnu soleiðis sum tær einastu innan hesa kæruskipan roynast í tveimum fyrisingarlíggum rættarstigum.

Í somu avgerð hjá TAKS kann sostatt verða kæruevgleiðing til trýggjar ymsar myndugleikar. Hetta kann í sjálvum sær vera trupult at halda skil á, umframt at stöður eru, har tað kann vera ógreitt, hvør rætti kæruevndugleiki er. Málini eru mangan samansett og spurningarnir ikki soleiðis at loysa frá hvør øðrum. Mál kann t.d. viðvíkja bæði meirvirðisgjaldi, sum skal kærast til Skatta- og avgjaldskærunevndina og skatti, sum skal kærast til kommunala skattakærunevnd. Hetta leingir sjálvsagt eisini um viðgerðartíðina hjá Skatta- og avgjaldskærunevndini, tá mál stundum liggja still og bíða, meðan partur av málinum er til viðgerð í kommunalari skattakærunevnd.

Føroya Kærustovnur er ein stovnur í stöðugari menning og vøkstri. Vøksturin er bæði í talinum av avgreiddum málum og stöðugu viðkanini av virkisøkinum hjá stovninum, orsakað av at alsamt fleiri nýggj økir verða lögð afturat virkseminum á stovninum. Hetta hevur við sær, at Føroya Kærustovnur stöðugt má endurskoða sínar raðfestingar og arbeiðsgongdir. Hetta til tess at tilrættisleggja samlaðu málsviðgerðina á øllum virkisøkjunum á stovninum á skynsamasta hátt. Áheitanir á avvarðandi landsmyndugleikar um móguligar broytingar og tillagingar, er týðningarmikil partur av hesi tilgongd - borgarum, myndugleikum og Føroya Kærustovni at gagni.

Tórshavn, mars 2020

Anja Hovgaard
stjóri

2/KÆRUSTOVNURIN

Kjarnuuppgávan hjá Føroya Kærustovni er at vera skrivstova hjá kærunevndum, ið viðgera avgerðir hjá almennum myndugleikum.

Fyri tað fyrsta er tað fyrireikingin av málunum til Kærunevndina í almanna-, familju- og heilsumálum, Skatta- og avgjaldskærunevndina, Kærunevndina hjá Studna, Kærunevndina í lendismálum, Vinnukærunevndina, Psykiatrisku Sjúklingakærunevndina, Kærunevndina hjá Arbeðsloysisskipanini og Kærunevndina hjá Barsilsskipanini, sum stovnurin tekur sær av.

Kærustovnurin tekur sær av skrivstovuvirkseminum hjá nevndunum. Stovnurin móttækur kærurnar, skrásetir tær, sendir tær til ummælis og hoyringar hjá avvarðandi myndugleikum og møguligum triðju pørtum. Tá málið er fult upplýst, verður lögfrøðiligt upprit við tilmæli til niðurstøðu gjørt, og verður hetta saman við skjalatilfarinum í málinum sent nevndarlimunum. Innkallað verður til fundar, og tá kærunevndin hevur tikið avgerð, avgreiðir Kærustovnurin avgerðina til kærara og avvarðandi myndugleika.

Avgerðirnar hjá kærunevndunum verða síðani gjørdar navnleysar og lagdar út á avgerðarsavn á heimasíðu okkara. Eisini tekur stovnurin sær av samsýningini hjá nevndunum og av goymsluni av málunum hjá nevndunum.

Kærustovnurin er eisini skrivstova hjá Fjølmiðla-nevndini, sum viðger spurningar, um brot er framt á góðan fjølmiðlasið og um rættin at svara aftur. Hóast

talán ikki er um avgerðir hjá almennum myndugleikum, er upplýsingarmannagongdin og fyrireikingin stórt sæð tann sama sum fyri hini málini.

Eisini upplýsir og fyrireikar Kærustovnurin mál um skuldarumskipan til Skuldarumskipanarnevndina. Henda nevnd er ikki ein kærunevnd, men tekur støðu til umsóknir frá borgarum um eftirgeving, útsetan og umskipan av skuld. Neyðugt er við nógvum upplýsingum, áðrenn greiða kann fáast á, um treytirnar fyri eftirgeving ella útsetan eru loknar. Tilgongdin at fáa nøktandi upplýsingar til støðutakan í hesum málum kann tí til tíðir vera tung.

Onnur nevnd, sum Kærustovnurin er skrivstova hjá og sum heldur ikki er ein kærunevnd, er Høvuðsbarnaverndarnevndin. Henda nevndin tekur m.a. avgerð um umsorganaryvirtøku av børnum og um familjuviðgerð á stovnum hjá landinum. Útgangsstøðið er, at barnaverndartænasturnar hava lýst málini til fulnar, áðrenn tey verða send okkum og er okkara uppgáva tá fremst av øllum at kanna, um grundarlag er fyri at fylgja tilmælinum ella ikki, herundir at kanna, um upplýsingarnar eru nøktandi til støðutakan og at syrgja fyri at fáa til vega neyðugar upplýsingar, um hetta ikki er so.

STARVSFÓLK

Starvsfólkatalið á stovninum eru umleið 11 fulltíðarstørv. Starvssamansetingin fevnir um 1 stjóra, 6 lögfrøðingar, 1 deildarleiðara, 2 skrivstovufólk og 1 skrivstovunæming.

FÍGGJARVIÐURSKIFTI

Fíggjarjáttanin hjá Kærustovninum 2019:

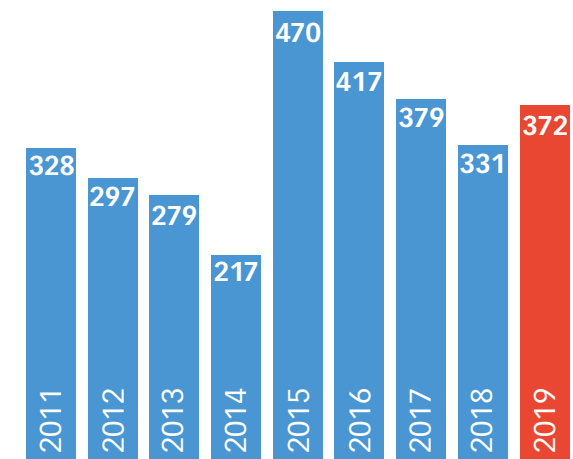
Lønir v.m.	kr. 7.181.000
Keyp av vørum og tænastum	kr. 683.000
Keyp av útbúnaði, netto	kr. 104.000
leiga, viðlíkahald og skattur	kr. 372.000
Nettoútreiðslujáttan	kr. 8.340.000

Allar nevndirnar, undantikið Kærunevndin hjá Barsilsskipanini og Kærunevndin hjá Arbeðsloysisskipanini, verða samsýntar av játtanini hjá Kærustovninum.

3/VIRKSEMIÐ Í 2019

NÝGGJ MÁL

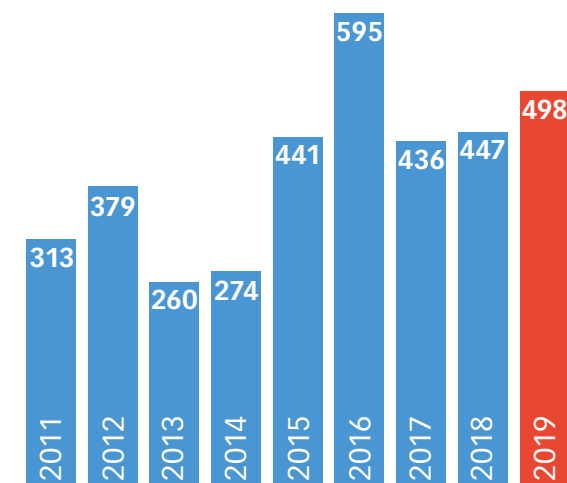
Tilsamans 372 nýggj mál eru innkomin til Kærustovnin í 2019 og er hetta væl hægri enn undanfarna ár, tá 331 mál vórðu móttikin. Hækkingin er at síggja hjá flestu nevndunum tó so, at størsta hækkingin í mun til undanfarna ár er at síggja hjá Kærunevndini í lendismálum, Skatta- og avgjaldskærunevndini og Kærunevndini í almanna-, familju- og heilsumálum. Hinvegin eru færri mál innkomin til Vinnukærunevndina, Psykiatriska Sjúklingakærunevndina og Høvuðsbarnaverndarnevndina enn undanfarna ár. Merkisvert er kanska, at bert eitt mál er innkomið til ávíkavist Kærunevndina hjá ALS og Kærunevndina hjá Barsilsskipanina hetta árið. Kærunevndin hjá ALS fekk annars 14 kærur árið frammanundan, meðan Kærunevndin hjá Barsilsskipanini onga kærur móttók tað árið.

372
NÝGGJ MÁL

AVGREIDD MÁL

Avgreidd eru 498 mál í 2019 og er hetta hægri enn bæði undanfarnu árin. Hækkingin er at finna hjá Kærunevndini í almanna-, familju- og heilsumálum, Høvuðsbarnaverndarnevndini og Kærunevndini í lendismálum, sum hava avgreitt nógv fleiri mál enn undanfarna ár. Hinvegin hava Vinnukærunevndin, Psykiatriska Sjúklingakærunevndin, Kærunevndin hjá ALS og Kærunevndin hjá Barsilsskipanini viðgjørt færri mál. Hjá hinum nevndunum er avgreiðslan á nakað sama støði sum árið frammanundan.

498
AVGREIDD MÁL

Umframt vanligu kærumáluni hava nevndirnar viðgjørt umbønir um innlit. Talan kann vera um umbønir um alment innlit frá t.d. fjølmiðlum ella partsinnlit frá ørtum í einum máli.

6 mál um innlit eru viðgjørd í 2019. 2 umbønir um innlit vóru til Kærunevndina í almanna-, familju- og heilsumálum, 1 var til Kærunevndina í lendismálum, 1 var til Fjølmiðlanevndina, 1 til Vinnukærunevndina og 1 til Skatta- og avgjaldskærunevndina.

6

MÁL UM INNLIT

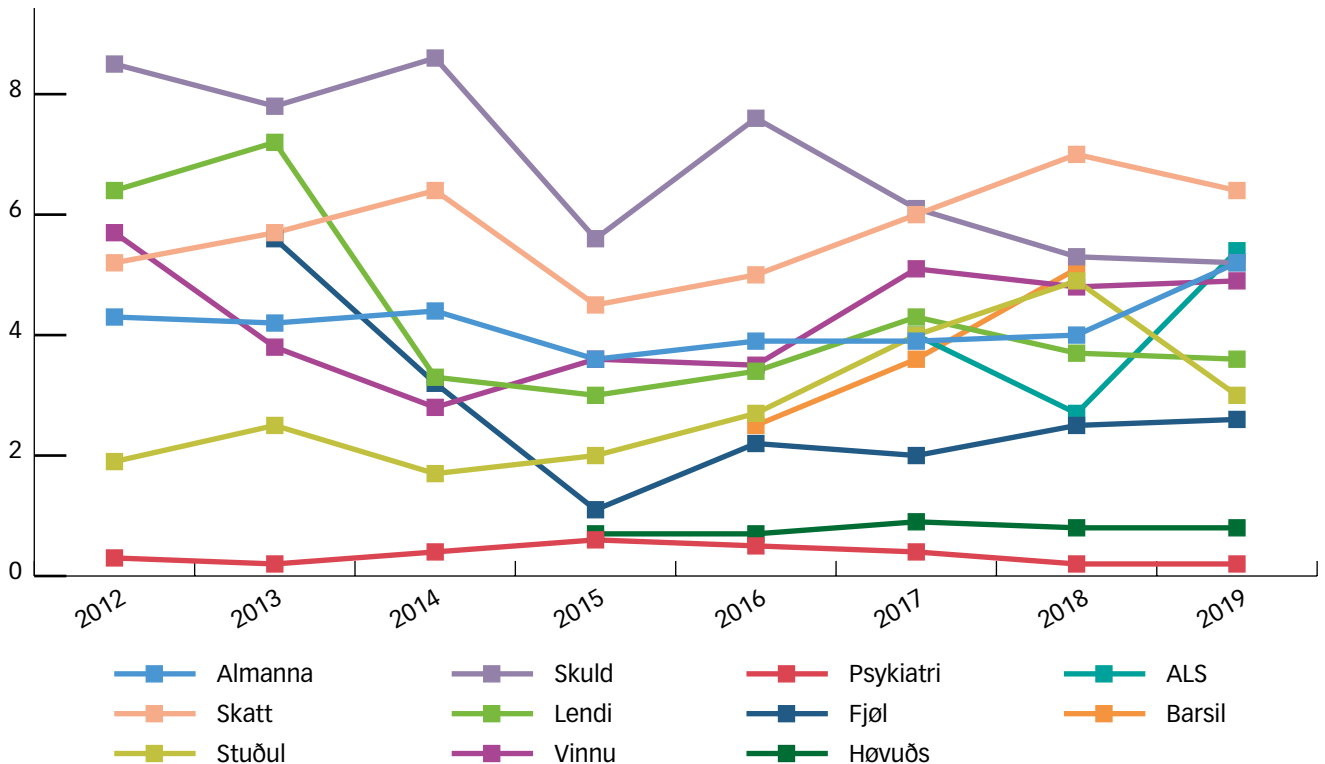
Stytstu miðal viðgerðartíðirnar eru sum altíð at finna hjá Psykiatrisku Sjúklingakærunevndini og Høvuðsbarnaverndarnevndini, og vóru tær ávikavist 6 og 25 dagar í 2019. Málini í hesum nevndum krevja serliga skjóta viðgerð og hava serstakar viðgerðarmannagongdir sum tryggja, at so verður.

Kærunevndin í lendismálum, Kærunevndin hjá Studna og Fjølmiðlanevndin hava í 2019 eina miðal viðgerðartíð, sum liggur millum 2½ og 3½ mánaða, sum mugu metast at vera serliga góðar viðgerðartíðir.

Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum, Kærunevndin hjá ALS, Vinnukærunevndin og Skuldar-umskipanarnevndin hava eina miðal viðgerðartíð á

5 mánaðir í 2019. Sum heild má hetta metast sum ein rímiliga góð viðgerðartíð, tá hugsað verður um, at hon verður roknað frá tí degi, kærán er innkomin til Kærustovnin, til hon er avgreidd á fundi. Íroknað viðgerðartíðina er sostatt tann tíðin, tað tekur at fáa málið lýst hjá avvarðandi myndugleika, hoyrt partarnar og framleitt lögfrøðiligt upprit um málið.

Hóast viðgerðartíðin hjá Skatta- og avgjaldskærunevndini er stytta við einum hálvum mánaði í mun til undanfarna ár, er viðgerðartíðin hjá hesari nevnd 6½ mánaðir í 2019 og sostatt tann longsta viðgerðartíðin annað árið á rað. Viðgerðartíðin verður tó mett at vera nøktandi fyri hetta slagðið av málum, sum mangan eru trupul og umfatandi.

4/KÆRUNEVNDIN Í ALMANNA-, FAMILJU- OG HEILSUMÁLUM

NEVNDIN

Í Kærunevndini í almanna-, familju og heilsumálum sita:

- Sigmund Poulsen, lögfrøðingur og formaður
- Kári Rasmussen, lækni
- Selma Ellingsgaard, sosialráðgevi

VIÐGERÐARØKIÐ

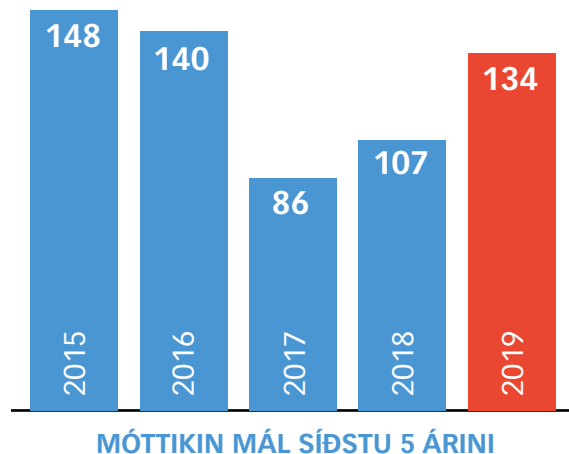
Kærunevndin í almanna-, familju og heilsumálum viðger kærur um:

- Avgerðir hjá Almannaverkinum
- Avgerðir hjá Sjúkrahúsverkinum, sum ikki eru um heilsufakligt virksemi
- Avgerðir hjá kommunum um barna- og ungdómstannrøkt
- Avgerðir eftir barnaverndarlógini, sum ikki kunnu leggjast fyri Høvuds barnaverndarnevndina
- Avgerðir hjá Heilsutrygd og tilskotsnevndini eftir lóg um almenna heilsutrygd
- Avgerðir hjá kommunum eftir lóg um heimatænastu, eldrarøkt v.m.
- Avgerðir hjá Familjufyrisitingini um m.a. samveru, barnagjald, klædnagjald, ættleiðing v.m.

NÝGGJ MÁL

Í 2019 komu 134 nýggjar kærur til Kærunevndina í almanna-, familju- og heilsumálum. Hetta vóru nakað fleiri kærur enn árið frammanundan, tá 107 kærur vórðu móttiknar. Talið av nýggjum kærum var 86 í 2017 og 140 í 2016.

Í mun til undarfarin ár, hevur Kærunevndin fingið fleiri kærur viðvíkjandi almannapensjónslógini, enn kærur viðvíkjandi forsorgarlógini, sum annars hava verið flestar í tali undanfarin ár. Kærur viðvíkjandi almannapensjónslógini viðvíkja í høvuðsheitum avgerðum um tillutan av pensjón - herundir fyrítíðarpensjón, um eftirrokning av pensjón og um útgjald og afturgjald av pensjón. Næst eftir hesum eru kærur um avgerðir eftir forsorgarlógini og síðani kærur um avgerðir viðvíkjandi heilsutrygdargjaldi. Kærunevndin hevur eisini móttikið nakað av kærum um avgerðir eftir dagpeningalógini.

BÝTIÐ AV MÓTTIKNUM MÁLUM

	2017	2018	2019
Barnagjald til einsamallar uppihaldarar	2	3	1
Barnaverndarlógin	2	0	8
Dagpeningalógin	11	14	11
Dagstovnalógin	1	2	1
Forsorgarlógin	29	24	25
Almannapensjónslógin – ískoyti, afturgjald, v.m.	5	5	14
Almannapensjónalógin – tillutan, hækkan, v.m.	14	14	20
Heilsutrygd	3	24	13
Innlit	1	2	7
Lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk	10	4	6
Lóg um barnatannrøkt	1	0	0
Lóg um familjuískoyti	1	1	4
Lóg um heimatænastu	2	0	0
Sjúkrahúsverkið	2	3	5
Samvera	-	1	6
Barnagjald	-	4	9
Klædnagjald	-	0	2
Ættleiðing	-	1	0
Verjumál	-	1	0
Annað	2	4	2
Í alt	86	107	134

AVGREIDD MÁL

Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum hevði 13 fundir í 2019 og avgreiddi kærunevndin 146 mál.

Talið av avgreiddum málum er nakað hægri enn undanfarna ár, og kemur høga avgreiðslutalið av, at fleiri mál vórðu móttikin í 2019 enn í 2018 og 2017, tá ið ávikavist 107 mál og 86 mál vórðu móttikin.

Í 2018 og 2019 hevur Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum móttikið nógv fleiri kærur viðvíkjandi avgerðum frá Heilsutrygd enn undanfarin ár. Hesi mál snúgva seg um viðurskiftini hjá útisiglarum í sambandi við heilsutrygdargjald. Nærum øll hesi mál eru avgreidd í 2019.

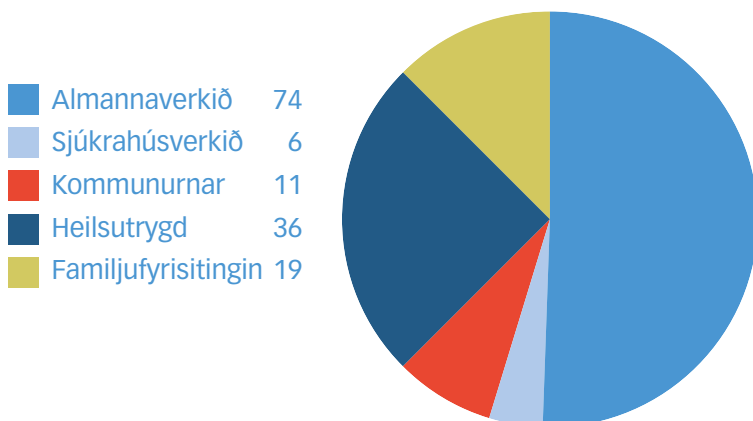
Kærunevndin hevur síðan avgreitt flest kærur um avgerðir frá Almannaverkinum tiknar eftir forsorgarlógini og er talið av avgreiddum málum innan forsorgarlógina nakað lægri enn í 2018. Næst eftir hesum, hevur kærunevndin avgreitt kærur um avgerðir tiknar eftir almannapensjónslógini og dagpeningalógini.

Samanumtikið sæst, at talið av avgreiddum málum viðvíkjandi forsorgarlógini er lækkað, eins og talið av móttiknum kærur um avgerðir viðvíkjandi forsorgarlógini er lækkað.

BÝTIÐ AV AVGREIDDUM MÁLUM

	2017	2018	2019
Barnagjald til einsamallar upphaldarar	0	3	1
Barnaverndarlógin	2	1	7
Dagpeningalógin	10	16	13
Dagstovnalógin	0	0	1
Forsorgarlógin	20	38	28
Almannapensjónslógin – ískoyti, afturgjald, v.m.	6	4	10
Almannapensjónslógin – tillutan, hækkan, v.m.	14	12	14
Heilsutrygd	6	6	34
Innlit	0	3	2
Lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk	10	5	4
Lóg um barnatannrøkt	1	0	0
Lóg um familjuískoyti	0	3	2
Lóg um heimatænastu v.m.	2	3	2
Lóg um stuðul til upphaldspening	3	0	1
Sjúkrahúsverkið	1	2	6
Samvera	-	0	4
Barnagjald	-	1	9
Klædnagjald	-	0	2
Ættleiðing	-	1	0
Verjumál	0	0	1
Annað	0	0	5
Í alt	75	98	146

AVGREIÐSLAN

Av teimum 146 avgreiddu málunum í 2019 var býtið millum myndugleikarnar soleiðis, at Almannaverkið átti 74 mál, Sjúkrahúsverkið 6 mál, kommunurnar 11 mál, Heilsutrygd 36 mál og Familjufyrisitingin 19 mál.

ALMANNAVERKIÐ

Eins og undanfarin ár, vórðu flestu avgerðirnar hjá Almannaverkinum, sum vórðu avgreiddar í 2019, staðfestar. 72 % av avgerðunum vórðu staðfestar, og er hetta eitt vet hægri enn undanfarna árið, tá 60 % av avgerðunum vórðu staðfestar. Talið í ár, er áleið tað sama sum í 2017, tá 67 % av avgerðunum vórðu staðfestar.

Prosentparturin av broyttum og heimvistum málum í 2019 er lækkaður í mun til 2018. Í 2019 vórðu 3 % av avgerðunum broyttar og 4 % av avgerðunum heimvistar. Prosenttalið av broyttum avgerðum og heimvistum avgerðum í 2018 vóru bæði 12,5 %. Eisini er talið í 2019 lægri enn talið av broyttum og heimvistum avgerðum í 2017, har prosentalið var ávikavist 18 % og 5 %.

Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum broytti tvær avgerðir í 2019 og vórðu hesar broyttar, tí kærunevndin ikki var samd í niðurstøðuni hjá Almannaverkinum. Í 2019 heimvisti kærunevndin triggjar avgerðir til nýggja viðgerð hjá Almannaverkinum.

Talið og prosentparturin av málum, sum fullu burtur, áðrenn kærunevndin hevði tikið støðu til kærana, er 21 % í 2019, og er hetta hægri enn í 2018, tá talið var 15 % og í 2017, tá talið var 10 %.

Kæur og harvið mál, sum fella burtur, eru í stóran mun kæur, sum verða tiknar aftur, tí Almannaverkið í sambandi við kæruviðgerðina hevur valt at endurskoða

málið og taka málið upp til nýggja viðgerð. Áleið helvtin av burturfalnu kærnum um avgerðir frá Almannaverkinum folla burtur, tí Almannaverkið broytti avgerðina á tann hátt, at úrslitið av avgerðini fall út til fyrimun fyri kæraran. Áleið hin helvtin av burturfalnu málunum, fullu burtur, tí Almannaverkið valdi at taka málið til nýggja viðgerð, men úrslitið av nýggju viðgerðini varð ikki samstundis upplýst fyri Kærustovninum og staðfestast kann tí ikki, um avgerðin seinni varð broytt til fyrimun fyri kæraran ella ikki.

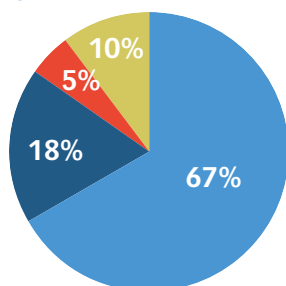
At mál fella burtur, tí Almannaverkið hevur tikið nýggja avgerð í málinum kann sigast at vera jaligt á tann hátt, at Almannaverkið av sínum eitingum endurskoðar eina avgerð, ið verður kærð. Í summum málum kann tað tó hava verið tekin um, at málið ikki hevur verið upplýst á fullgóðan hátt ella upplýsingar væntaðu, tá avgerð varð tikið og Almannaverkið tí hevur havt tørv á at taka málið upp til nýggja viðgerð.

Verða burturfalnu máluni tó roknað við sum staðfestar avgerðir, tí avgerðirnar í stóran mun verða broyttar til fyrimun fyri kæraran, er prosentalið av staðfestum avgerðum 93 %, sum er nakað hægri enn í 2018 og 2017, har talið var ávikavist 75 % og 77 %. Talið er tó vegleiðandi, tí fyrivarni verður tikið fyri, at tað ikki greitt kann verða staðfest, at allar burturfalnu kærurnar vórðu viðgjørðar av nýggjum og broyttar til fyrimun fyri kæraran.

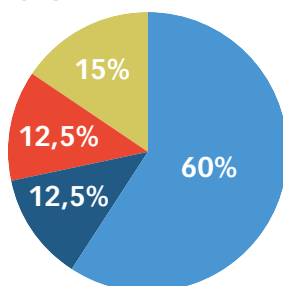
AVGREIÐSLAN AV MÁLUM HJÁ ALMANNAVERKINIM

	2017	2018	2019
Staðfest.....	41	43	51
Broytt.....	11	9	2
Heimvíst.....	3	9	3
Burturfallin.....	6	11	15
Avvíst.....	1	2	3
Kærufreist.....	1	4	-
Uppafturtøka.....	-	3	-
Í alt.....	63	81	74

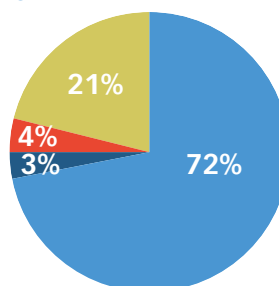
2017

2018

2019

- Staðfest
- Broytt
- Heimvíst
- Burturfallin

GEVIÐ GÆTUR! Í uppgerðini er í mun til % sæð burtur frá avvístum málum, málum um kærufreist og málum um uppafturtøku.

KOMMUNURNAR

AVGREIÐSLAN AV MÁLUM HJÁ KOMMUNUNUM

	2017	2018	2019
Staðfest.....	-	3	1
Broytt.....	1	-	-
Heimvíst.....	-	-	3
Burturfallin.....	2	1	2
Avvíst.....	2	1	4
Annað.....	-	1	1
Í alt.....	5	6	11

Millum avgerðirnar, sum kommunurnar taka eru m.a. avgerðir eftir dagstovnalógini, barnaverndarlógini og lóg um heimatænastu v.m. sum kunnu kærast til Kærunevndina í almanna-, familju- og heilsumálum. Avgerðir frá kommunum fevna eisini um avgerðir frá barnaverndartænastum, Barnaverndarstovuni og heimatænastum.

Kærunevndin staðfesti eina avgerð og var hendan avgerðin viðvíkjandi Lóg um heimatænastu v.m.

Talið av staðfestum avgerðum er væl lægri enn árið frammanundan, tá helmingurin av avgerðunum vórðu staðfestar.

Kærunevndin heimvísti trý mál til nýggja viðgerð, tí avgerðirnar vórðu ikki nøktandi viðgjørðar og upplýstar. Fýra mál vórðu avvíst, tí kærunevndin hevði ikki heimild at viðgera kærurnar.

SJÚKRAHÚSVERKIÐ

AVGREIÐSLAN AV MÁLUM HJÁ SJÚKRAHÚSVERKINUM

	2017	2018	2019
Staðfest.....	1	1	5
Broytt.....	-	-	-
Heimvíst.....	-	-	-
Burturfallin.....	-	1	-
Avvíst.....	-	2	1
Í alt.....	1	4	6

Kærunevndin avgreiddi 6 kærur um avgerðir frá Sjúkrahúsverkinum. Eitt mál varð avvíst, tí Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum ikki hevði heimild at viðgera kærana.

Málini, ið vórðu avgreidd í 2019, vóru kærur um rokningar frá sjúkrahúsverkinum í sambandi við

viðgerð frá sjúkrahúsverkinum og kærur um sýtan av fylgjara í sambandi við sjúkuviðgerð uttanlanda.

Í 2019 avgreiddi kærunevndin eina kærur um avgerð frá sjúkrahúsverkinum um at útflyggja eina rokning í sambandi við føðing á Landssjúkrahúsinum. Kærunevndin staðfesti avgerðina.

HEILSUTRYGD

AVGREIÐSLAN AV MÁLUM HJÁ HEILSUTRYGD

	2017	2018	2019
Staðfest.....	-	-	-
Broytt.....	-	-	13
Heimvíst.....	1	4	21
Burturfallin.....	1	-	-
Avvíst.....	-	2	-
Uppafturtøka.....	1	-	-
Annað.....	-	-	2
Í alt.....	6	5	36

Í 2019 avgreiddi kærunevndin 36 kærur um avgerðir frá Heilsutrygd. Kærurnar vóru allar um avgerðir, har Heilsutrygd hevði sýtt kærarunum frítøku fyri heilsutrygdargjaldi. Máluni snúgva seg í høvuðsheitum um, hvørt kærararnir kunnu frítakast fyri heilsutrygdargjaldi vísandi til Norðurlenska sáttmálan um sosiala trygd og vísandi til, at kærararnir hava galdið til aðra heilsutrygdarskipan í einum norðurlandi, sum kærarin arbeiðir í, men ikki býr í.

Kærunevndin broytti 13 avgerðir soleiðis, at gjaldskyldan, sum er áløgd kærarunum sambært heilsutrygdar-lógini, fellur burtur.

Kærunevndin heimvísti 21 avgerðir, tí kærunevndin setti ikki, at máluni kundu avgreidast soleiðis sum máluni vóru upplýst.

Í tveimum málum setti kærunevndin, at grundarlag var fyri at gera frávik frá kærufreistini og eru hesi mál síðan avgreidd.

FAMILJUFYRISITINGIN

AVGREIÐSLAN AV MÁLUM HJÁ FAMILJUFYRISITINGINI

	2018	2019
Staðfest.....	2	11
Heimvíst.....	-	3
Burturfallin.....	-	2
Sýtt uppafturtøku.....	-	1
Annað.....	-	2
Í alt.....	2	19

Familjurættarlaga økið bleiv føroyskt málsøkið á sumri 2018. Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum varð tá viðkað til eisini at fevna um kærur um avgerðir innan familjurættarlaga økið.

Familjufyriritingin tekur avgerðir eftir um millum annað lóg um foreldramyndugleika og samveru, lóg um rættarstöðu barnanna og lóg um ættleiðing.

Kærunevndin staðfesti 11 avgerðir hjá Familjufyriritingini. Máluni snúðu seg í høvuðsheitum um barnagjald, klædnagjald og samveru. Kærunevndin heimvísti 3 avgerðir, tí mett varð ikki, at máluni vórðu viðgjørd og upplýst á nøktandi grundarlag.

VIÐGERÐARTÍÐIN

Í 2019 var miðal viðgerðartíðin 5 mánaðir. Hetta er nakað hægri enn í 2018 og 2017, har miðal viðgerðartíðin var knappar 4 mánaðir.

Verður einans hugt eftir miðal viðgerðartíðini fyri avgreiðsluna av málunum viðvíkjandi avgerðum frá Heilsutrygd, var hendað áleið 8 mánaðir. Hetta er long viðgerðartíð, men verður hóast hetta mett at vera nøktandi fyri hesar avgerðirnar, m.a. tí at rúm tíð er farin við at upplýsa málina og at samskifta við kærararnar og viðkomandi myndugleikar.

Verður sæð burtur frá avgreiðsluni av málum viðvíkjandi Heilsutrygd, er miðal viðgerðartíðin hjá

Kærunevndini í almanna-, familju- og heilsumálum knappar 4 mánaðir, eins og undanfarin ár.

Strembað verður altíð eftir at viðgerðartíðin er so stutt sum gjørligt og mett verður, at ein miðal viðgerðartíð á 4 mánaðir er stutt, tá hugsað verður um, at viðgerðartíðin verður roknað frá tí at ein kera er móttikin á Kærustovninum, til hon er avgreidd á fundi í kærunevndini. Tað vil siga, at tíðin sum fer til at fáa ummæli frá myndugleikunum, partshoyring og innheintan av upplýsingum, eisini er er partur av viðgerðartíðini.

SERLIGA ÁHUGAVERD MÁL

Sýtt frítøku fyri at rinda heilsutrygdargjald

Kærunevndin hevur í 2019 viðgjørt fleiri mál, har Heilsutrygd hevur sýtt umsøkjara frítøku fyri heilsutrygdargjaldi. Málini snúgva seg í høvuðsheitum um tað sama; nevniliga, um ein umsøkjari kann verða frítikin fyri at gjalda heilsutrygdargjald, visandi til Norðurlenska sáttmálan um sosiala trygd og visandi til, at umsøkjarin hevur goldið til aðra heilsutrygdarskipan í einum norðurlandi, sum umsøkjarin arbeiðir í, men ikki býr í. Víst verður til eitt mál út av teimum mongu, har kærunevndin broytti avgerðina hjá Heilsutrygd.

Samantikið metir Heilsutrygd, at tey sum fyrisitingarmyndugleiki á hesum øki, ikki kunna lata vera við at grunda avgerðina á galdandi løgtingslóg um heilsutrygd, ið greitt ásetir eina gjaldsskyldu. Heilsutrygd metir, at hetta er eisini galdandi, hóast ósamsvar er millum lógina og Norðurlenska sáttmálan um sosiala trygd.

Mál nr.: 18/00279

Kærunevndin visti m.a. á, at meginreglan er, at øll sum eru fylt 18 ár og eru fevnd av heilsutrygdarlógini rinda 175 kr. um mánaðin, umframt 0,60 % av skattskyldugu inntøku sínari til Heilsutrygd.

Kærunevndin visti harumframt á Norðurlenska sáttmálan um sosiala trygd, sum sambært skrivi frá Almanamálaráðnum og sum viðurkent av Føroya rætti, er galdandi í Føroyum, hóast sáttmálin ikki er lýstur á vanligan hátt.

Norðurlenski sáttmálin um sosiala trygd er skipaður í mun til meginreglurnar í ES fyriskipan nr. 883/2004, og hendan fyriskipan saman við verksetan av ES fyriskipanin nr. 987/2009, hevur týðning fyri rættarstöðuna.

Eitt av endamálunum við Norðurlenska sáttmálanum um sosiala trygd og tilhoyrandi ES-fyriskipanum er at tryggja, at borgarar ikki missa rættindi, tá teir gera brúk av møguleikanum at flyta bústað ella arbeiðsstað, og at borgarar ikki detta niðurímillum fleiri skipanir.

Hetta verður m.a. tryggað sambært fyriskipanini, har arbeitt verður eftir meginreglum um, at borgarin altíð skal verða tryggjaður í onkrum landi, at gjald og rættindi altíð fylgjast, at borgarin bara er fevndur av lóggávuni í einum landi og tá fyri øll rættindi og skyldur, umframt at borgarin ikki fær dupult veitingar ella verður álagdur dupultar skyldur.

Sambært art. 11, stk. 1, í fyriskipan 883/2004, eiga persónar, ið eru fevndir av fyriskipanini, bara at koma undir lóggávuna í einum limalandi.

Í hesum máli, arbeidði kærarin umborð á norskum skipi, og tí vildi hann sambært art. 11, stk. 4, í fyriskipan 883/2004, sostatt verða fevndur av lóggávuni í tí landinum sum skipið var skrásett, t.v.s. í Norra.

Kærunevndin visti á, at um einans varð hugt eftir heilsutrygdarlógini er greitt, at viðkomandi skuldi gjalda til heilsutrygd, tí talan var um skattskylduga inntøku frá persóni eldri enn 18 ár og sum var fevndur av lógini, vísandi til § 24, stk. 1, í heilsutrygdarlógini. Verður støði tikið í Norðurlenska sáttmálanum um sosiala trygd, sum er avtalaður at vera galdandi millum Føroyar og og hini norðurlondini, so verður úrslitið tað øvugta, nevniliga, at hann verður fevndur av lóggávuni í arbeiðslandinum, sum er Norra í hesum førinum.

Kærunevndin visti á, at tá ósamsvar er millum løgtingslóg og millumtjóða sáttmála, sum heimastýrið hevur gjørt, ásetir § 55 í stýrisskipanarlógini, at viðkomandi løgtingslóg, ella partur av løgtingslóg ikki hevur gildið.

Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum avgjórði at broyta avgerðina hjá Heilsutrygd, soleiðis at gjaldskyldan, sum var áløgd kæraranum sambært heilsutrygdarlógini § 24, stk. 1, fall burtur.

Avgerðin var grundað á, at kærarin, sum siglir við norskum skipi og rindar til norske Folketrygd, er fevndur av reglunum í Noregi, har skipið hann silgdi var skrásett, sambært fyriskipan 883/2004.

Álagt at rinda barnagjald

Mál nr. 18/00200

Kærunevndin viðgjörði eitt mál, har Ríkisumboðið (Famíljufyrisitingin umsitur í dag barnagjöld) hevði tikið avgerð um at áleggja kæraranum at rinda mánaðarligt barnagjald til børn síni. Kærarin hevði ikki foreldramyndugleika.

Kærunevndin vísti á, at heimildin at áseta barnagjald er §§ 13 og 14 í lóg um rættarstöðu barnanna. Sambært § 13, stk. 1, kann Famíljufyrisitingin (áður Ríkisumboðið) eftir áheitan áseta barnagjald, um mett verður, at annað av foreldrunum ikki røkir sína upphaldsskyldu.

Hava foreldrini felags foreldramyndugleika, er útgangsstøðið sambært § 2, stk. 1, í lóg um foreldramyndugleika og samveru, at bæði foreldrini kunnu áseta, hvussu barnið skal upphaldast.

Hevur eitt foreldur eina foreldramyndugleikan, er tað hetta foreldrið, ið hevur avgerðarrættin yvir barninum og avger, hvussu barnið skal upphaldast. Foreldrið, ið hevur eina foreldramyndugleikan, hevur sostatt sum útgangsstøði rætt at krevja upphaldsskylduna hjá hinum foreldrinum umsett til eina peningaupphædd. Kærunevndin vísti á, at í praksis eru ikki dømir um, at hesin rætturin hjá foreldrinum, ið hevur eina foreldramyndugleikan, er frávikin. Tó eru avgerðir, m.a. TFA 2000.148, ið benda á, at frávik kunnu

henda, um 1) foreldrið við eina foreldramyndugleika, ikki yvirheldur sína upphaldsskyldu ella 2) at foreldrini hava avtalu um, at goldnar útreiðslur hjá samveruforeldrinum í sambandi við samveru, skulu metast sum røkjan av upphaldsskylduni. Í tilíkkum forðum, kann barnagjald vanliga ikki ásetast.

Tað er tó ein treyt fyri at foreldrið, ið hevur eina foreldramyndugleikan, kann krevja barnagjald ásett, at foreldrið við eina foreldramyndugleikanum, veruliga hevur útreiðslur av at upphalda barninum.

Í sambandi við at barnagjald verður álagt einum foreldri uttan foreldramyndugleika, kann atlit verða tikið til, um barnið er áleið líka nógv hjá báðum foreldrum, eins og atlit kann verða tikið til útreiðslur, sum foreldrið uttan foreldramyndugleika hevur í samband við at barnið er hjá viðkomandi. Hesar útreiðslur kunnu verða mettar sum partvís røkjan av upphaldsskylduni, men hendan upphaldsskyldan kann tó ikki hava við sær, at støðið á barnagjaldinum verður lægri enn vanliga barnagjaldið (kr. 1.083,00).

Kærunevndin staðfesti avgerðina hjá Famíljufyrisitingini, tí orsök var ikki til at víkja frá meginregluni um, at foreldrið við eina foreldramyndugleika, hevur rætt at krevja upphaldsskylduna hjá hinum foreldrinum útgoldna í peningi.

Tillutað miðal fyritiðarpensjón

Mál nr. 18/00260

Kærunevndin viðgjörði m.a. eitt mál viðvíkjandi almannapensjónslógini, har kærarin hevði fingið tillutað miðal fyritiðarpensjón. Avgerðin varð kærð, tí kærarin metti seg hava rætt til hægstu fyritiðarpensjón. Kærunevndin vísti á, at viðkomandi rættarreglur í hesum málum eru §§ 5-8 í almannapensjónslógini.

Kærunevndin viðmerkti, at almannapensjónslógin ásetur, at lægsta fyritiðarpensjón kann tillutast persónum millum 18 og 67 ár, hvørs arbeiðsføri, orsakað av likamligum ella sálarligum avlamni, varandi er minkað við í minsta lagi eini helvt.

Arbeiðsførið skal varandi vera minkað við í minsta lagi 2/3 fyri at fáa miðal fyritiðarpensjón. Fyri at fáa hægstu fyritiðarpensjón skal persónur vera varandi óarbeiðsførur í eini og hvørjari vinnu ella einans hava smávegis eftir av arbeiðsføri.

Mett varð, at heilsuliga støðan hjá kæraranum hevði við sær varandi skerjingar í møguleikum kærarans at arbeiða kropstýngjandi arbeiði. Eisini arbeiði, sum ikki er kropstýngjandi, var í ávísan mun skert av heilsustøðuni.

Kærunevndin avgjörði at staðfesta avgerðina hjá Almannaeverkinum.

Fyri at fáa hægstu fyritiðarpensjón skal persónur vera varandi óarbeiðsførur í eini og hvørjari vinnu ella einans hava smávegis eftir av arbeiðsføri.

Rokning frá sjúkrahúsverkinum fyri viðgerð í samband við føðing

Mál nr. 18/00283

Kærunevndin viðgjörði eitt mál, har kærarin kærði avgerð hjá Landssjúkrahúsinum um at útflyggja kæraranum rokning fyri viðgerð í samband við føðing á Landssjúkrahúsinum. Upplýst varð m.a. í málinum, at viðkomandi ikki hevði uppihaldsloyvi í Føroyum, tá ið viðgerðin á sjúkrahúsinum fór fram.

Kærunevndin vísti á, at sambært § 5, stk. 1, hava persónar, ið búa í landinum, rætt til ókeypis viðgerð frá sjúkrahúsinum. Í § 5, stk. 2, í sjúkrahúslógini er neyvari ásett, at “Persónar, sum flyta til Føroya úr útlandinum, hava ikki rætt til ókeypis viðgerð fyrr enn seks vikur eftir, at teir eru fluttir, uttan so, at annað er ásett í semjum ella millumlandasáttmálum, ið Føroyar hava við onnur lond.”

Í serligu viðmerkingunum til § 5, stk. 1, sí Løgtingsmál nr. 80/2004 um uppskot til løgtingslóg um sjúkrahúsvirkið, stendur, at við persónar, sum búa í landinum, meinast persónar, sum eru skrásettir í Landsfólkayvirlitinum.

Sambært § 3, stk. 1, í Løgtingslóg um fólkayvirlit, fáa øll hvør sitt persónstal, um so er tey verða skrásett í Landsfólkayvirlitinum, tí tey eru flutt til Føroya. Í § 15 í somu lóg, er ásett, at “treytirnar fyri at skráseta persónar, sum flyta til Føroya og ikki eru úr einum

Norðurlandi, í Landsfólkayvirlitinum eru, at hesi hava uppihaldsloyvi sambært útlendingalógini ella hava vátan frá útlendingamyndugleikanum um, at teir eru frítiknir fyri at hava uppihaldsloyvi.”

Skráseting í Landsfólkayvirlitinum er sostatt treytað av útvegan av persónstali, og er útvegan av persónstali aftur treytað av, at viðkomandi fyrst hevur uppihaldsloyvi í Føroyum.

Sambært § 6, stk. 2, í sjúkrahúslógini, “veitir sjúkrahúsvirkið ókeypis viðgerð og burðarhjálp v.m., tá tað eftir umstøðunum ikki verður mett at vera ráðiligt at ávísar persónin til viðgerð í heimlandinum, ella um sjúklingurin er ov veikur at verða fluttur til eitt sjúkrahús í heimlandinum.”

Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum staðfesti avgerðina hjá Landssjúkrahúsinum. Avgerðin var grundað á, at kærarin sambært § 5, stk. 2, í sjúkrahúslógini, ikki hevði rætt til ókeypis sjúkrahúsviðgerð, tí kærarin ikki var fluttur til Føroya, tá viðgerðin varð framd. Harumframt var avgerðin grundað á, at kærarin varð kunnaður um, at heimild ikki var fyri friari sjúkrahúsviðgerð og, at kærarin tí fór at fáa rokning eftirfylgjandi.

5/SKATTA- OG AVGJALDSKÆRUNEVNDIN

NEVNDIN

Nýggj nevnd varð vald í 2019 og gongur skeið teirra frá 1.3.2019 til 28.2.2023. Bogi P. Nielsen er nýggjur limur í nevndini.

Í Skatta- og avgjaldskærunevndini sita:

- Alfred Petersen, advokatur og formaður
- Rannvá Sólheim, lögfrøðingur og næstformaður
- Bogi P. Nielsen, roknskaparkønur
- Heri á Rógvi, búskaparfrøðingur
- Susanne Nielsen, figgjarleiðari

VIÐGERÐARØKIÐ

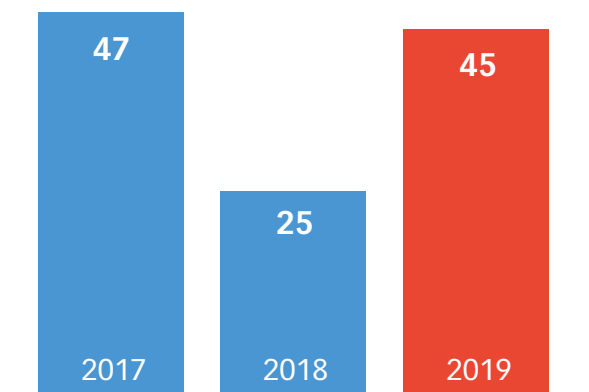
Skatta- og avgjaldskærunevndin viðger kærur um:

- Avgerðir hjá TAKS um skatt, toll og meirvirðisgjald.
Harumframt eisini avgerðir hjá TAKS sambært eftirlønarlógini, lógini um arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn o.l.
- Avgerðir hjá Akstovuni um avgjald við skrásetingargjald á motorakførum

NÝGGJ MÁL

Í 2019 eru 45 kærur latnar Skatta- og avgjaldskærunevndini. Av hesum eru 11 um FAS afturbering, 10 um skylduna at rinda eftirløn og arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn, 5 um kapitalvinning, 4 um MVG og 3 um toll. Harumframt eru 12 kærur um annað á skattaøkinum – viðvíkjandi dupultum húsarhaldi, frádrátti fyri barnagjald, skattskyldu o.ø.

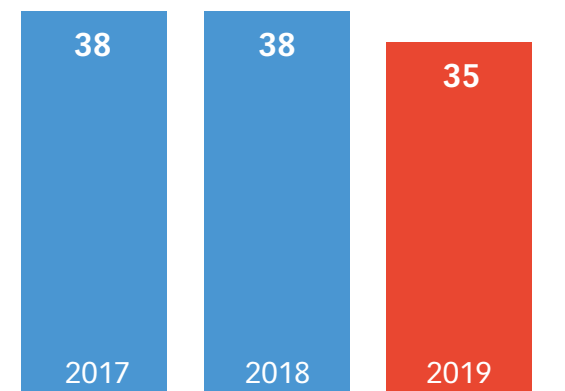
Nakað fleiri kærur eru móttiknar í 2019 enn í 2018, og býtið er eisini nakað øðrvísi. Millum annað eru óvanliga nógvar kærur um FAS afturbering móttiknar í 2019.

MÓTTIKIN MÁL SÍÐSTU 3 ÁRINI

AVGREIDD MÁL

Skatta- og avgjaldskærunevndin hevði 7 vanligar fundir í 2019. Tilsamans vórðu 35 mál avgreidd í 2019, ið er áleið sama tal av avgreiddum málum, sum í 2018 og 2017, tá 38 mál vórðu avgreidd.

AVGREIDD MÁL SÍÐSTU 3 ÁRINI

BÝTIÐ AV AVGREIDDUM MÁLUM

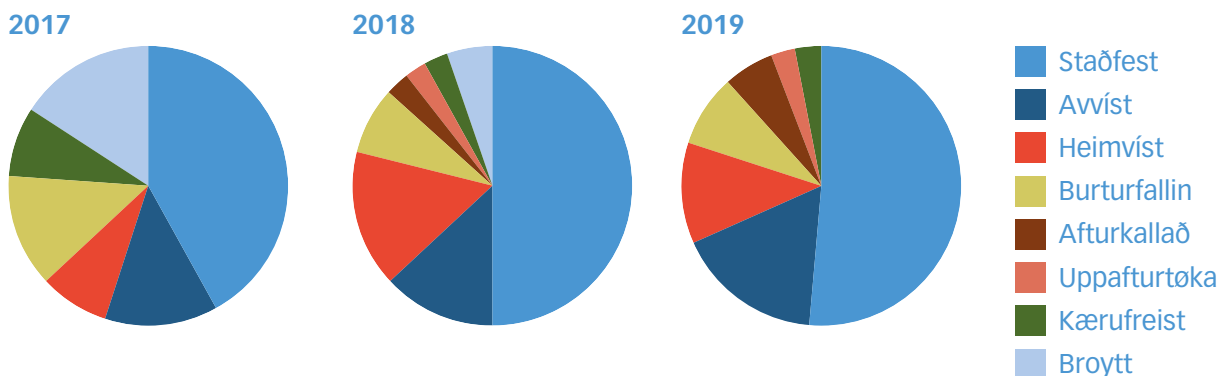
	2017	2018	2019
Skattur.....	11	17	10
Stuðulslógirnar.....	0	1	0
Sekt eftir § 104 í skattalógini.....	1	0	1
Meirvirðisgjald.....	2	10	5
Skrásetingargjald á motorakførum.....	2	0	1
Tollur og onnur avgjöld.....	5	1	3
Kærufreist, málsræði v.m.....	4	1	1
Mótrokning.....	0	1	0
Dupult húsarhald.....	0	0	1
Annað (m.a. eftirløn, AMEG o.a.).....	13	7	7
Armslongd - §37a.....	0	0	6
Í alt.....	38	38	35

Í 2019 eru avgreiddar 10 kærur um skatt, 5 kærur um mvg og 6 kærur um kapitalvinning. Býtið av avgreiddum málum í 2019 er nakað ólíkt býtinum í 2018, tá tað í 2019 eru fleiri kærur um kapitalvinning, og færri kærur um mvg.

Býtið millum ymisku evnini skiftir vanliga nakað hvørt árið. Í 2019 er kanska mest sermerkta broytingin, at fleiri mál eru avgreidd viðvíkjandi armslongdarmeginregluni í § 37a í skattalógini.

AVGREIÐSLAN

Av 35 avgreiddum kærumálum eru 18 kærumál staðfest av nevndini. Tað er sostatt helmingurin av málunum, ið eru staðfest. Hetta er í tráð við árin frammanundan.

TAKS

AVGREIÐSLAN AV MÁLUM HJÁ TAKS

	2017	2018	2019
Staðfest	14	18	16
Broytt	1	2	0
Partvís broytt	0	0	0
Heimvíst	3	6	3
Burturfallin	5	3	3
Avvíst	4	3	2
Afturkallað	2	1	2
Kærufreist	0	1	0
Annað	0	0	1
Í alt	29	34	27

Av teimum 35 kærnum, sum eru avgreiddar í 2018, eru 27 kærur um avgerðir hjá TAKS. Størsti parturin av avgerðunum hjá TAKS, 16 í tali, eru staðfestar. 8

kærur um avgerðir hjá TAKS eru annaðhvørt avvístar, burturfalnar ella afturkallaðar, meðan 3 avgerðir eru heimvístar.

KOMMUNALU SKATTAKÆRUNEVNDIRNAR

AVGREIÐSLAN AV MÁLUM HJÁ KOMMUNALU SKATTAKÆRUNEVNDUNUM

	2017	2018	2019
Staðfest.....	2	1	2
Broytt.....	4	0	0
Partvís broytt.....	0	0	0
Heimvíst.....	0	0	1
Burturfallin.....	0	0	0
Avvíst.....	1	0	2
Kærufreist.....	0	0	1
Í alt.....	7	1	6

Tað vóru 6 kærur um avgerðir hjá kommunalu skattakærunevndunum í 2019. Í 2018 varð einans ein avgerð tikin av kommunalari skattakærunevnd kærð til Skatta- og avgjaldskærunevndina.

ONNUR MÁL

Afturat teimum 27 kærnum um avgerðir hjá TAKS og teimum 6 kærnum um avgerðir hjá kommunalu skattakærunevndunum, vórðu eisini 2 kærur viðgjørðar um avgerðir hjá Umhvørvisstovuni. Hesar báðar kærurnar avvísti Skatta- og avgjaldskærunevndin vegna væntandi málsræði hjá nevndini.

Eingin kæra varð í 2019 um avgerðir hjá Akstovuni. Í 2018 varð heldur eingin kæra viðvíkjandi avgerðum hjá Akstovuni.

VIÐGERÐARTÍÐIN

Miðal viðgerðartíðin í 2019 var áleið 6 ½ mánaðar, og er hetta áleið ein hálvan mánaða styttri enn í 2018. Viðgerðartíðin fevnir um alla málsgongdina, eisini tilgongdina tá ið myndugleikar og partar í málinum upplýsa málið. Hetta kann vera ein long tilgongd og tí kunnu tað vera nógvar ymiskar orsøkir til, at viðgerðin av einstøkum málum gerst longri.

Viðgerðartíðin verður mett at vera á einum heilt góðum støði fyri hetta slagði av málum, ið ofta eru sera trupul og umfatandi.

Ein trupulleiki, sum hevur verið serliga sjónligur seinastu tíðina er, at summi mál kunnu vera tvíbýtt. Skilt soleiðis, at partur av máli skal kærast til kommunala skattakærunevnd, meðan annar partur av sama máli

skal kærast til Skatta- og avgjaldskærunevndina, hóast málini hanga saman, og úrslitini av viðgerðunum báðum, beinleiðis ella óbeinleiðis, ávirka samlaða málið.

Skatta- og avgjaldskærunevndin hevur sum meginreglu ikki at viðgera mál, ið samstundis eisini eru kærð til kommunala skattakærunevnd. Tilíkar støður eru óhepnar fyri allar partar og gera alla kærumálstilgongdina bæði fløktari og longri. Hetta leingir sjálvsagt eisini um viðgerðartíðina hjá Skatta- og avgjaldskærunevndini, tá mál stundum liggja still og bíða eftir at sleppa í hoyring hjá pørtunum, meðan partur av málinum er til viðgerð í kommunalari skattakærunevnd.

SERLIGA ÁHUGAVERD MÁL

Viðvíkjandi málum av serliga stórum týðningi kann upplýsast, at í 2019 hava verið onkur mál, sum kunnu vísast á, sum verandi serliga áhugaverd. Niðanfyri

verður stutt greitt frá nøkrum av serliga spennandi málunum.

Umrokning av fremmandum gjaldoyra

Mál nr. 19/00013

Skatta- og avgjaldskærunevndin hevði mál til viðgerðar viðvíkjandi kærara, sum í 2014 hevði arbeitt uttanlands, og hevði fingið inntøku í fremmandum gjaldoyra. Inntøkan var vunnin í norskum krónum (NOK). Kærarin hevði eisini goldið samtiðarskatt av inntøkuni í Norra. Tá kærarin var skattskyldugur í Føroyum, so skuldi inntøkan vunnin uttanlands skattast í Føroyum. Hetta hevði við sær, at skatturin, sum kærarin upprunaliga hevði goldið í Norra, varð fluttur til Føroya, og síðani gjørdur skattamyndugleikarnir í Føroyum endaliga upp, hvørt borgarin hevði goldið nóg mikið í skatti ella um borgarin møguliga skuldi hava eina eykarokning fyri írestandi skatt.

Hesi viðurskifti eru yvirskipað skipaði við Norðurlandska tvískattasáttmálanum, trekkavtaluni og hjálpiavtaluni. Hesar avtalur hava tó ikki ásetingar viðvíkjandi ítøkiligum mannagongdini í sambandi við umrokningarkurs, tá t.d. skattur verður fluttur úr einum landi til annað. Tað eru heldur ikki ásetingar um hesi viðurskiftini í føroysku skattalóggávuni.

Meginreglan í mun til at gera upp útlenska inntøku, tá er útgangsstøðið, at útlenska inntøkan verður umroknað til føroyskar krónur við tí virði, sum hon hevði móttøkudagin, um hetta kann skjalfestast. Ber ikki til at skjalfesta dagskursin, so verður miðalkursurin fyri inntøkuárið nýttur.

Kærarin hevði skjalfest dagskursin fyri hvørja móttikna inntøku sær og fyri goldna samtiðarskattin í arbeiðslandinum. Hesa skjalfesting hevði TAKS tikið til eftirtektar og hevði umlíknað sambært hesum. Tað sama var eisini galdandi fyri gjaldið til NAV, ið kærarin hevði goldið og sum kærarin hevði fingið frádrátt fyri.

Eftir stóð síðani spurningurin í sambandi við skattin, sum TAKS móttók frá norsku skattamyndugleikunum

rættiliga langa tíð eftir, at inntøkan var vunnin og skatturin var goldin. Í hesum rættiliga langa tíðarskeiðnum, var kursurin á norsku krónuni fallin rættiliga fitt. Hetta hevði við sær, at tá TAKS roknaði móttikna skattin um til føroyskar krónur við tí virði, sum norska krónan hevði á móttøkudegnum, so hevði norska krónan eitt munandi lægri virði, enn hon hevði, tá inntøkan var vunnin og skatturin goldin.

Avleiðingin av hesum var í hesum førinum tann, at eykarokningin, sum kærarin skuldi gjalda, var størri, enn hon annars hevði verið, um kursurin var hægri.

Sum nevnt omanfyri, so er einki ásett í norðurlandsku avtalunum ella í okkara skattalóggávu um, hvør kursur skal brúkast, tá skattur verður fluttur úr einum landi í annað. Meginreglan í Føroyum, sum eisini er í trád við siðvenjuna í hinum norðanlondunum, er hon, at tað er dagskursurin, tá pengarnir verða móttiknir, sum er avgerandi.

Tað vil siga, at umrokningarhátturin, ið TAKS hevði nýtt vísandi til dagskursin, tá skatturin varð móttikin av TAKS, var í trád við siðvenjuna í Føroyum í tilíku málum, og annars líknandi siðvenjuni í hinum norðanlondunum annars.

Skatta- og avgjaldskærunevndin hevur eisini áður í øðrum málum víst á hesa siðvenjuna í mun til umrokningarháttin.

Skatta- og avgjaldskærunevndin staðfesti avgerðina hjá TAKS, at umroknað móttikna skattin frá norsku skattamyndugleikunum vísandi til dagskursin tann dagin, tá pengarnir vóru móttiknir.

Frítøka fyri at gjalda til Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin

Mál nr. 19/00063

Skatta- og avgjaldskærunevndin hevði mál til viðgerðar viðvíkjandi kærara, sum bað um frítøku fyri inngjaldi til arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin við tilvísing til norðurlenska sáttmálan um sosiala trygd (nordisk konvention om social sikring).

TAKS sýtti kæraranum frítøku fyri inngjaldi við tilvísing til, at ongin heimild var í løgtingslóg fyri hesum. Norðurlendski sáttmálin um almanna trygd kundi sum millumtjóðasáttmáli ikki nýtast sum heimild, tí millumtjóðasáttmálar einans vóru bindandi fyri statir. TAKS skuldi tí einans halda seg til løgtingslóggevú, ríkislóggávú og rættarreglur við heimild í hesum.

Skatta- og avgjaldskærunevndin metti, at § 55 í stýrisskipanarlógini tók støðu til samspælið millum millumtjóðasáttmálar og aðrar løgtingslógir. Vanliga óskrivaða tulkingarlæran um millumtjóðasáttmálar kundi tí ikki nýtast.

Skatta- og avgjaldskærunevndin heimvísti málið til TAKS til nýggja viðgerð. Skatta- og avgjaldskærunevndin staðfesti, at viðgerðin hjá TAKS skuldi taka støði í, at kærarin, sambært § 55 í stýrisskipanarlógini, skuldi frítakast frá at gjalda til arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin í tann mun at norðurlendski sáttmálin um sosiala trygd gav heimild fyri og rætt til tess.

Hækking av kapitalvinningsinntøku – armslongdarmeginreglan § 37a

Mál nr. 18/00172

Skatta- og avgjaldskærunevndin hevði mál til viðgerðar viðvíkjandi avgerð hjá TAKS at hækkað kapitalvinningsinntøkuna hjá kæraranum fyri inntøkuárin 2015 og 2016. Avgerðin hjá TAKS var grundað á, at TAKS ikki metti, at lániavtalurnar millum kæraran og feløgin hjá kæraranum, Sp/f a og Sp/f b, ið kærarin var høvuðspartaeigari í, ikki vóru renturoknað í tráð við reglurnar um armslongd í § 37a í skattalógini.

Sambært ásetingunum í § 37a, skulu einstaklingar og feløg, sum kunnu verða roknað at hava samanfallandi áhugamál nýta teir prísir og tær treytir í handilsligu ella búskaparligu viðurskiftunum, sum høvdu verið nýttir, um talan var um viðurskifti millum óheftar partar, tá teir gera upp skattskyldugu inntøkurnar.

Ásett er í § 37a, stk. 1, nr. 2, at skattskyldug, sum hava ræði (fyrr tamarhald) á lögfrøðiligum persónum, skulu í sambandi við uppgærd av skattskyldugu inntøkuni nýta teir prísir og tær treytir í handilsligu ella búskaparligu viðurskiftum sínum við áðurnevndu likamligu og lögfrøðiligu persónar og føstu rakstrarstaðir, sum høvdu verið nýttir, um talan var um viðurskifti millum óheftar partar.

Tá mett verður, um tann skattskyldugi hevur avgerandi ávirkan (fyrr tamarhald, nú ræði) á ein lögfrøðiligan persón, ella um avgerandi ávirkan

verður útint á skattskylduga av einum lögfrøðiligum ella einum likamligum persóni, verða partabrøv og atkvøðurættindi sum samtaksfeløg eiga, persónlig eigarapartabrøv og teirra nærstandandi o.o. roknað uppí, sbt. § 37a, stk. 2 í skattalógini.

Kærarin var høvuðspartaeigari í feløgunum Sp/f a og Sp/f b, ið lánini vóru veitt til. Tískil skuldu kærarin og feløgin nýta teir prísir og tær treytir í handilsligu og búskaparligu viðurskiftum sínum, sum høvdu verið nýttir, um talan var um viðurskifti millum óheftar partar.

Skatta- og avgjaldskærunevndin metti, at upprunaliga rentustøði áljóðandi 0,6 % p.a. ikki var umbøðandi prísir og treytir í viðurskiftum millum óheftar partar. Nevndin vísti harafturat á, at tað ikki sást orsök til at halda, at metingin hjá TAKS av einum rentustøði áljóðandi 2,7 % p.a., ikki var í samsvari við áseting av prísnum og treytum í viðurskiftum millum óheftar partar.

Skatta- og avgjaldskærunevndin staðfesti avgerðina hjá TAKS at hækka skattskyldugu inntøkuna hjá kæraranum soleiðis, at roknaða rentan av millumrokningini millum kæraran og feløgin Sp/f a og Sp/f b var 2,7 % p.a., sbt. § 118a, stk. 5 og § 37a, stk. 1, nr. 2 í skattalógini.

Navnloyndar útgávur av hesum avgerðunum, og nógvar aðrar avgerðir, kunnu lesast í fullum líki

í avgerðarsavninum á heimasíðuni hjá Føroya Kærustovni á www.fks.fo.

6/KÆRUNEVNDIN HJÁ STUDNA

NEVNDIN

Í Kærunevndini hjá Studna sita:

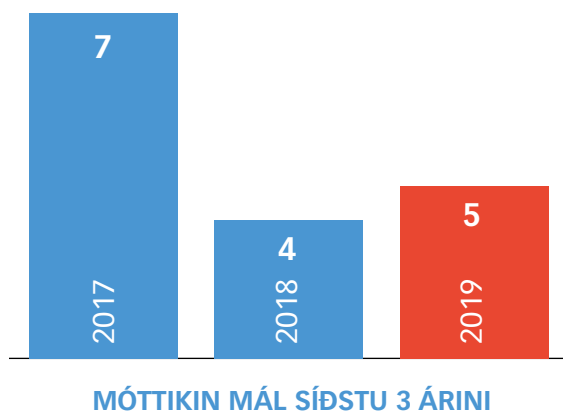
- Anna Borg Dahl, lögfrøðingur og forkvinna
- Heðin D. Poulsen, lögfrøðingur
- Maria Gregersen, lestrarvegleiðari

VIÐGERÐARØKIÐ

Kærunevndin hjá Studna viðger kærur um avgerðir hjá Studna eftir løgtingslóg nr. 36 frá 3. mai 2007 um lestrarstuðul.

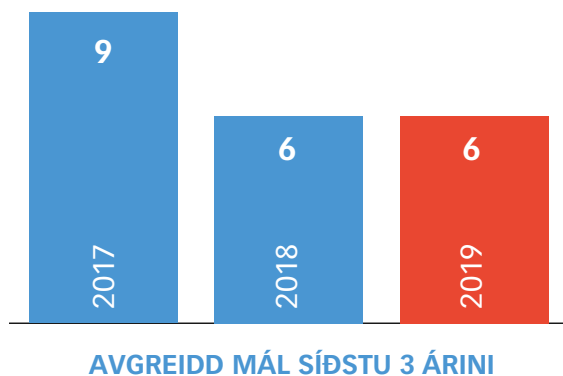
MÓTTIKIN MÁL

Kærutalið til hesa nevnd er vanliga ikki serliga høgt, og hetta árið er ikki nakað undantak í so máta. Í 2019 komu 5 nýggjar kærur til Kærunevndina hjá Studna. Av hesum snúðu 3 seg um lestrarstuðul í Føroyum og 2 um lestrarstuðul uttan fyri Føroyar.

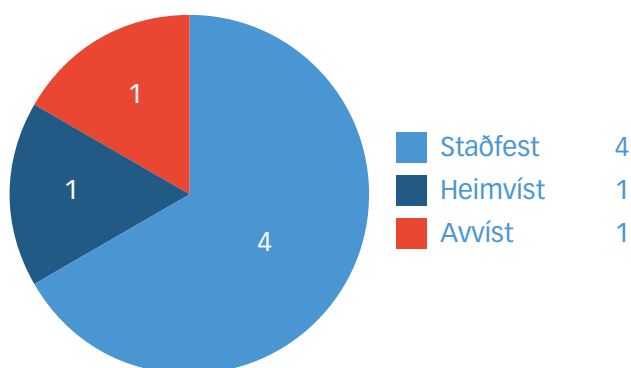
AVGREIDD MÁL

Kærunevndin hevði 3 fundir í 2019. Avgreidd vórðu 6 mál, harav eitt var innkomið árið frammanundan. Árini frammanundan vórðu ávikavist 6 og 9 mál avgreidd.

AVGREIÐSLAN

Av teimum 6 málunum, sum vórðu avgreidd hetta árið, vórðu 4 staðfest og eitt heimvist. Harumframt varð eitt mál avvíst, tí kært varð ov seint.

BÝTIÐ AV AVGREIDDUM MÁLUM

	2017	2018	2019
Ferðastuðul til lesandi uttanlands.....	5	0	0
Lestrarstuðul í Føroyum.....	4	5	3
Lestrarstuðul uttanfyri Føroyar.....	0	1	3
Lestrarstuðul uttanfyri Norðurlond.....	0	0	0
Í alt.....	9	6	6

VIÐGERÐARTÍÐIN

Í 2019 var miðal viðgerðartíðin hjá Kærunevndini hjá Studna 3 mánaðir. Viðgerðartíðin er sostatt farin niður sammett við undanfarnu ár, tá hon var ávikavist 5 og 4 mánaðar.

Ein miðal viðgerðartíð á 3 mánaðar er stutt tíð, tá hugsað verður um, at viðgerðartíðin verður roknað, frá kærán er innkomin á Kærustovnin, til hon er avgreidd á fundi. Tað vil siga, at tíðin, sum fer til ummælis, hoyring og innheintan av upplýsingum annars eisini er partur av viðgerðartíðini.

SERLIGA ÁHUGAVERD MÁL

Ítøkilig meting av afturgjaldskravi

Mál nr. 19/00203

Í málinum varð kært um, at mánaðarligur lestrarstuðul varð kravdur aftur, tí kærarin var givin í skúlanum 15. í mánaðinum.

Kærunevndin hjá Studna metti, at kærarin átti at rinda stuðulin aftur sambært § 9, stk. 5 í kunngerð um lestrarstuðul. Kærunevndin visti tó á, at ongar ásetingar eru um afturgjald av ov nógv útgoldnum studningi í lóg um lestrarstuðul, og tí má eitt møgult afturgjaldskrav grundast á ikki lógarásettu reglurnar um afturgjald, *condicto indebiti*.

Vanlig treyt fyri at kunna seta fram afturgjaldskrav er, at viðkomandi móti betri vitandi av órøttum hevur móttikið veitingina. T.v.s. at umframt, at talan skal vera um veiting, sum kærarin hevur fingið av órøttum, skal kunna ávísast, at kærarin visti ella átti at vita, at hann hevði ikki rætt til veitingina.

Kærunevndin metti ikki, at Studni hevði viðgjørt hendan spurningin. Kærunevndin hjá Studna heimvísti tí málið til nýggja viðgerð, har Studni skuldi gera eina meting av, hvørt kærarin visti ella átti at vita, at hann ikki hevði rætt til lestrarstuðul, áðrenn krav kann setast um afturgjald av lestrarstuðli.

Stuðul inntøkujavnaður í tíðarskeiði, har eingin stuðul varð útgoldin

Mál nr. 19/00054

Í málinum varð kært um, at Studni hevði inntøkujavnað útgoldnan studning, ið kærarin hevði havt eitt tíðarskeið áljóðandi 6 mánaðir, har hann ikki hevði fingið studning útgoldnan. Kærarin hevði ikki verið aktivt lesandi hetta tíðarskeiðið og tí frábiðið sær stuðul. Ístaðin hevði kærarin áttikið sær eyka arbeiði.

Kærunevndin hjá Studna visti á, at studningur sambært § 8 a, stk. 1 í lóg um lestrarstuðul skal inntøkujavnast. Við inntøku er at skilja sum øll A-inntøka, sum

tann lesandi hevur fingið útgoldna í lestrartíðini uttan mun til, nær hendan er forvunnin.

Kærunevndin visti á, at hóast kærarin ikki hevði fingið studning í tíðarskeiðinum, hevur Studni ikki heimild til ikki at inntøkujavna samlaðu útgoldnu A-inntøku teir seinastu 12 mánaðirnar og harvið siggja burtur frá mánaðum, har kærarin ikki hevur fingið studning. *Kærunevndin hjá Studna staðfesti avgerðina hjá Studna.*

7/KÆRUNEVNDIN Í LENDISMÁLUM

NEVNDIN

Í Kærunevndini í lendismálum sita:

- Elsa Østergaard, lögfrøðingur og forkvinna í nevndini
- Friður P. Dalsgaard, verkfrøðingur
- Bárður Dam í Baiansstovu, arkitektur

VIÐGERÐARØKIÐ

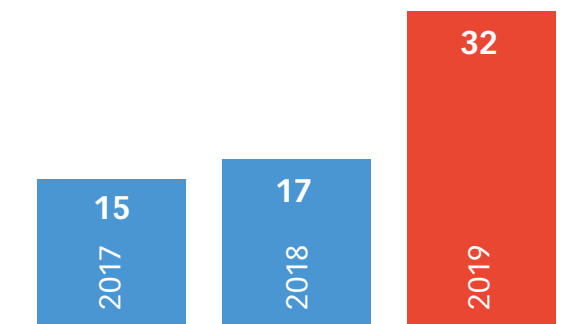
Kærunevndin í lendismálum viðger kærur um:

- Avgerðir hjá kommununum eftir býarskipanarlógini ella byggisamtykt
- Avgerðir hjá kommununum eftir 1881-lógini um ognartøku
- Avgerðir hjá Umhvørvisstovuni eftir lóg um matrikulering og sundurbýti
- Avgerðir hjá Umhvørvisstovuni eftir lóg um tinglýsing
- Avgerðir eftir lógini um eigaraíbúðir
- Avgerðir eftir lógini um bygging

NÝGGJ MÁL

Í 2019 komu 32 kærur til Kærunevndina í lendismálum. Hetta er næstan tvífalt so nógv sum í 2018, tá 17 móttiknar kærur vóru, og í 2017, tá talið av kærum var 15.

Eins og undanfarin ár eru flestu kærurnar um bygging. 16 av kærunum vóru um bygging, 10 vóru um matrikulering og sundurbýti, 1 um tinglýsing, 1 um ognartøku og 4 kærur vóru um viðurskipti, sum fella uttanfyri virkisøkið hjá Kærunevndini í lendismálum.

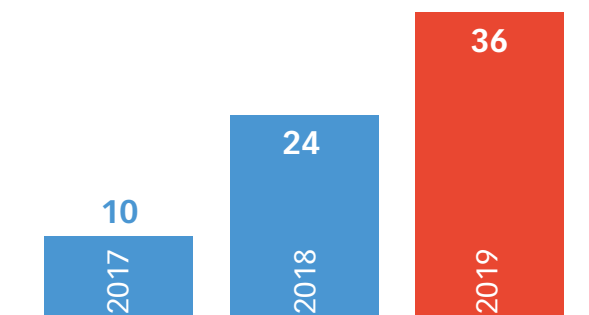

MÓTTIKIN MÁL SÍÐSTU 3 ÁRINI

AVGREIDD MÁL

Kærunevndin í lendismálum hevði hetta árið 11 fundir og avgreiddi 36 mál, sum eru nakað fleiri enn undanfarnað ár, tá 24 mál vórðu avgreidd. Í 2017 avgreiddi nevndin 10 mál.

Sum vant vóru flestu avgreiddu málini um bygging og vóru tey 20 í tali hetta árið. Harumframt vóru 10 mál um matrikulering og sundurbýti og 6 mál vóru um annað, sum fellur uttanfyri virkisøkið hjá kærunevndini.

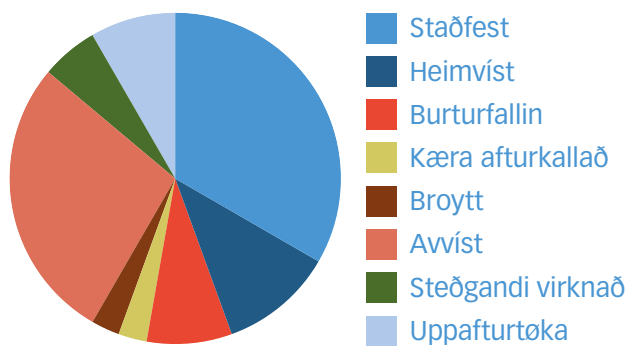

BÝTIÐ AV AVGREIDDUM MÁLUM

	2017	2018	2019
Byggimál	7	18	20
Matrikulering/sundurbýti	0	2	10
Tinglýsing	1	1	0
Annað	2	3	6
Í alt	10	24	36

AVGREIÐSLAN

	2017	2018	2019
Staðfest	3	5	12
Broytt	0	1	1
Heimvíst	2	4	4
Avvíst	2	6	10
Burturfallin	3	2	3
Steðgandi virknað	0	3	2
Kæra afturkallað	0	3	1
Uppafturtøku	0	0	3
Í alt	10	24	36

VIÐGERÐARTÍÐIN

Miðal viðgerðartíðin í 2019 var 3 mánaðir og 21 dagar. Til samanberingar kann viðmerkjast, at miðal viðgerðartíðin í 2018 var góðar 3½ mánaðir og í 2017 var viðgerðartíðin góðar 4 mánaðir. Strembað verður altíð eftir, at viðgerðartíðin verður so stutt sum gjørligt, og mett verður, at viðgerðartíðin hevur verið sera góð seinastu árini og at hon enn liggur á einum nøktandi støði.

SERLIGA ÁHUGAVERD MÁL

Kærunevndin hevur viðgjørt 2 kærumál, har kært varð um, at Umhvørvisstovan hevur sýtt at sundurbýta bygning í eigaraíbúðir.

Mál nr. 19/00086

Umsókn varð send til Umhvørvisstovuna um at sundurbýta ognina matr.nr. x í eigaraíbúðir.

Upplýst var í málinum, at talan var um at sundurbýta ognina matr.nr. x, við ástandandi bygningi, sum frammanundan hevur verið brúktur til ymisk endamál. Út frá gomlum loftmyndum hevur Umhvørvisstovan staðfest, at bygningurin, á matr.nr. x, er bygdur áðrenn lógin um eigaraíbúðir kom í gildi, tann 3. apríl 1970.

Avgerðin hjá Umhvørvisstovuni um at sýta sundurbýtinum er grundað á, at bygningar, sum verða lagdir í eigaraíbúðir, skulu verða grundaðir eftir, at lógin er komin í gildi, og verða ætlaðir at leggja sundur í eigaraíbúðir, vísandi til § 10, stk. 1 í lógini um eigaraíbúðir (Ll.nr. 11 frá 3. apríl 1970). Umhvørvisstovan viðmerkti, at ongar undantaksreglur eru í lógini.

Kærarin hevur í sambandi við kærumálsviðgerðina m.a. víst á, at hann søkti og fekk byggiloyvi til ger av 7 íbúðum í bygninginum, tí umbyggingin var so umfatandi og nýtslan av bygninginum varð broytt til at verða íbúðir.

Kærunevndin var samd við kæranum í, at talan er um ein bygning, sum allur grundleggjandi er gjørdur av nýggjum, og í mun til byggilóggávu tí meira er at líkna við eina nýbygging enn eina umvæling.

Tó verður viðmerkt, at sum lógarteksturin í § 10, stk. 1 í lógini um eigaraíbúðir er orðaður "... íbúðir í húsum, sum eru grundað eftir at lógin er komin í gildi...", so verður mett, at hendan orðingin í § 10, stk. 1 í lógini um eigaraíbúðir røkkur ikki til í hesum føri, tí at staðfest er, at bygningurin er grundaður áðrenn lógin kom í gildi.

Hetta merkir, at tá staðfest er, at hesi húsini eru grundað áðrenn eigaraíbúðarlógin kom í gildi, tann 3. apríl 1970, so eru hesi húsini ikki fevnd av lógini um eigaraíbúðir, vísandi til § 10, stk. 1 í lógini um eigaraíbúðir, og tí er ikki heimild fyri at sundurbýta eftir reglunum í lógini um eigaraíbúðir í hesum føri.

Kærunevndin í lendismálum avgjordi tí at staðfesta avgerðina hjá Umhvørvisstovuni, um ikki at loyva sundurbýti av matr.nr. x í sjálvstöðugar eigaraíbúðir.

Mál nr. 19/00147

Søkt varð um sundurbýti av ognini matr.nr. y í eigaraibúðir. Í umsóknini varð upplýst, at bygningurin, sum stendur á ognini, var grundaður í 1963.

Avgerðin hjá Umhvørvisstovuni um at sýta sundurbýtinum er grundað á, at bygningar sum verða lagdir í eigaraibúðir, skulu verða grundaðir eftir at lógin er komin í gildi, og verða ætlaðir at leggja sundur í eigaraibúðir, vísandi til § 10, stk. 1 í lógini um eigaraibúðir (Ll.nr. 11 frá 3. apríl 1970). Umhvørvisstovan viðmerkti, at ongar undantaksreglur eru í lógini.

Kærarin hevur í sambandi við kærumsálsviðgerðina m.a. viðmerkt, at hann ikki veit, nær bygningurin er grundaður. Kærarin viðmerkir, at kommunan, sum byggimyndugleiki, hevur viðmælt sundurbýtinum.

Í sambandi við málsviðgerðina hevur Kærustovnurin heitt á Umhvørvisstovuna um at senda avrit av loftmyndum, og á tí einu myndini sæst, at myndin er tikin tann 10. mai 1970. Myndirnar vísa, at bygningurin stendur har. Kærunevndin metir, at hesar myndirnar, saman við upplýsingunum í umsóknini,

stuðla upphaldinum um, at hesin bygningurin er grundaður áðrenn lógin kom í gildi tann 3. apríl 1970. Kærunevndin viðmerkir, at sum lógarteksturin í § 10, stk. 1 í lógini um eigaraibúðir er orðaður "... undir lógina koma bert íbúðir í húsum, sum grundað eru, eftir at lógin er komin í gildi...", so verður mett, at hendan orðingin í § 10, stk. 1 í lógini um eigaraibúðir røkkur ikki til í hesum føri, tí at staðfestast kann, at bygningurin er grundaður áðrenn lógin kom í gildi.

Viðmerkt verður, at ongar undantaksreglur eru viðvíkjandi sundurbýti av bygningum, sum eru grundaðir áðrenn lógin um eigaraibúðir kom í gildi.

Tá staðfest er, at hesi húsini eru grundað áðrenn lógin um eigaraibúðir kom í gildi, tann 3. apríl 1970, so eru hesi húsini ikki fevnd av lógini um eigaraibúðir, vísandi til § 10, stk. 1 í lógini um eigaraibúðir, og tí er ikki heimild fyri at sundurbýta hesi húsini í eigaraibúðir eftir lógini um eigaraibúðir í hesum føri.

Kærunevndin í lendismálum avgjordi at staðfesta avgerðina hjá Umhvørvisstovuni, um at sýta sundurbýti av matr.nr. y í sjálvstöðugar eigaraibúðir.

Kærunevndin hevur viðgjørt 2 ymisk kærur, har ávikavist ein bygðaráðslimur og ein býráðslimur hava kært um viðgerðina og avgerðina hjá kommununi.

Mál nr. 19/00097 og mál nr. 19/00161

Í kæruráli nr. 19/00097 viðmerkti kærunevndin m.a., at partar í kæruráðslimum kunnu vera privatar, fysiskir ella juridiskir persónar. Almennir myndugleikar ella myndugleikapersónar kunnu vanliga ikki verða partar í teimum fyrisingarligu málum, sum teir sum myndugleiki arbeiða við.

Hesir myndugleikapersónar kunnu tó sjálvandi verða partar í fyrisingarligum málum, sum viðrøra teimum sum privatpersónar, her undir m.a. setanarmál.

Tað eru tó undantøk frá meginregluni um, at bert privat kunnu verða partar í einum fyrisingarligum máli. Í serligum førum kunnu myndugleikar verða partar. Hetta er fyrst og fremst galdandi í teimum førum, har myndugleikin heilt kann líkastillast við ein privatan juridiskan persón, t.d. tá ein almennur myndugleiki søkir um eitt byggiloyvi.

Er talan harafturímóti um vanligt kærur, vil myndugleikin ikki hava status sum partur í málinum, men myndugleikin vil tó fáa móguleika fyri at koma

við einum ummæli og myndugleikin vil blíva kunnaður um úrslitið av kærdu avgerðini. Av tí at myndugleikin vanliga ikki hevur partsstatus, so hevur myndugleikin vanliga heldur ikki rætt til at kera avgerðina. Í nøkrum førum hava undirliggjandi myndugleikar við lóg fingið loyvi til at kera avgerðir, t.d. í skattalóggávuni.

Viðmerkt verður, at kærði myndugleikin vanliga hevur partsstatus í teimum førum har fyrisingarlig avgerð verður roynd uttanfyri fyrisingina, t.d. hjá Løgtingsins umboðsmanni ella í Føroya Rætti.

Viðmerkt verður, at almennir myndugleikar ella myndugleikapersónar (t.d. býráðslimir) kunnu vanliga ikki verða partar í teimum fyrisingarligu málum, sum teir sum myndugleiki arbeiða við.

Kærunevndin í lendismálum avgjórði at avvísa hesar kærurnar.

8/VINNUKÆRUNEVNDIN

NEVNDIN

Vinnukærunevndin verður samansett av trimum ella fimm limum, tá hon skal taka støðu til einstøk kærúmál. Nevndin er mannað við formanninum ella næstformanninum og tveimum ella fyra limum við serkunnleika á viðkomandi øki.

- Marjun Magnussen, løgfrøðingur og forkvinna í nevndini
- Jóhan Jógvansson Lamhauge, løgfrøðingur og næstformaður í nevndini

VIÐGERÐARØKIÐ

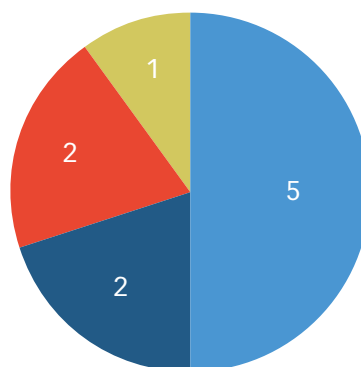
Vinnukærunevndin viðger kærur um:

- avgerðir hjá Akstovuni eftir lóg um ferðslu
- avgerðir hjá Arbeidseftirlitinum eftir lóg um arbeiðsumhvørvi
- avgerðir hjá Jarðfeingi eftir lóg um framleiðslu, flutning og veiting av ravmagni
- avgerðir hjá Fjarskiftiseftirlitinum eftir lóg um fjarskifti
- avgerðir hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni eftir lóg um matvørur v.m., lóg um aling av fiski, lóg um djórasjúkur, lóg um djóralæknaveirki og lóg um innflutning og hald av vandamiklum djórum o.ø
- avgerðir hjá Kappingarráðnum eftir lóg um kapping
- avgerðir hjá Landsverk eftir lóg um landsvegir og lóg um ognartøku og avhendan til flogferðsluendamá
- avgerðir hjá Posteftirlitinum eftir lóg um postvirkssemi
- avgerðir hjá Skráseting Føroya eftir partafelagslógini, smápartafelagslógini, ársroknskaparlógini, lóg um ávís vinnurekandi virkir, lóg um vinnurekandi grunnar, lóg um vinnu og lóg um góðkendar grannskoðarar og grannskoðanarvirkir
- avgerðir hjá Sjóvinnustýrinum eftir kunngerð um loðsprógv og loðsfritøkuskjal
- avgerðir hjá Tryggingareftirlitinum eftir lóg um tryggingarvirkssemi
- avgerðir hjá Umhvørvisstovuni eftir kunngerð um vápnaprógv
- Harumframt viðger Vinnukærunevndin kærur eftir lóg um skyldu arbeiðsgevarans at fráboða løntakaranum treytirnar fyri setanarviðurskiftunum.

NÝGGJ MÁL

Í 2019 eru 10 kærur latnar Vinnukærunevndini. Hetta er væl minni enn í 2017 og 2018, tá ávikavist 22 og 17 kærur vórðu latnar Vinnukærunevndini.

Flestu móttiknu kærurnar hetta árið eru um avgerðir hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni, og eru tær 5 í tali. Afturat teimum komu 2 kærur inn um avgerðir hjá Umhvørvisstovuni, 2 um avgerðir hjá Akstovuni og 1 eftir lóg um setanarviðurskifti.

Heilsufrøðiliga Starvsstovan	5
Akstovan	2
Umhvørvisstovan	2
Setanarprógv	1

AVGREIDD MÁL

	2017	2018	2019
Akstovan.....	5	6	3
Arbeiðseftirlitið.....	-	-	-
Fjarskiftiseftirlitið.....	3	6	2
Heilsufrøðiliga Starvsstovan.....	5	7	7
Jarðfeingi.....	-	-	-
Landsverk.....	1	-	-
Setanarprógv.....	5	3	1
Skráseting Føroya.....	-	2	-
Umhvørvisstovan.....	2	2	1
Kappingareftirlitið.....	-	1	1
Í alt.....	21	27	15

Tíknar vórðu 15 avgerðir í 2019. Hetta er nakað væl minni enn undanfarnu árin.

AVGREIDSLAN

	2017	2018	2019
Staðfest.....	6	12	9
Broytt.....	3	-	-
Heimvíst.....	1	-	2
Avvíst.....	4	3	1
Burturfallin.....	2	3	-
Afturkallað.....	4	2	-
Kærufreist.....	1	-	-
Steðgandi virknaður.....	-	3	2
Uppafturtøka.....	-	3	1
Annað.....	-	1	-
Í alt.....	21	27	15

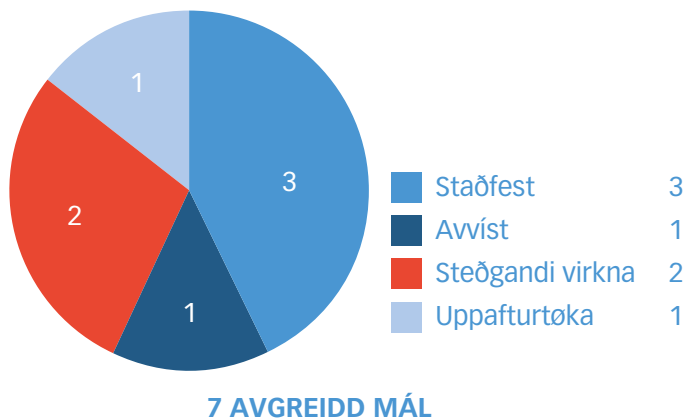
AKSTOVAN

3 AVGREIDD MÁL

3 kærur vórðu í 2019 avgjörðar viðvíkjandi avgerðum hjá Akstovuni og vórðu allar 3 avgerðirnar staðfestar.

Tvey av málunum snúðu seg um inndragan av koyrirættinum, meðan seinasta málið snúði seg um noktan av endurnýggjan av koyrikorti til flokk 2, her undir til vinnuligan fólkaflutning til vanligan bil (bólkur BV).

HEILSUFRØÐILIGA STARVSSTOVAN

2 AV MÁLUNUM SNÚÐU SEG UM INNFLUTNING AV HUNDI TIL FØROYA

Í øðrum málinum staðfesti Vinnukærunevndin avgerðina hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni at sýta kæraranum innflutningsloyvi til hundin av slagnum Staffordshire Bull Terrier. Avgerðin varð grundað á vandan fyri menniskju og djór orsaka av sereyðkennunum fyri hundar av hesum slagnum. Í hinum málinum staðfesti Vinnukærunevndin avgerðina hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni at seta ólógligt innfluttan hund í sóttarhald í sambandi við koppseting.

ÚTLENSK VØRA VIÐ FØROYSKUM FLAGGI

Vinnukærunevndin staðfesti avgerð hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni at merkingin á matvøru (rúsdrekka) var villleiðandi í mun til hvat rætta framleiðslulandi er – m.a. tí føroyska flaggið var prentað á etikettina. Vinnukærunevndin vísti m.a. á, at framleiðsluland

er at skilja sum tað landið, har seinasti liður í framleiðsluni fer fram. Í ítøkiliga málinum var endaliga framleiðslulandið ikki Føroyar, og tiskil var merkingin á vøruni – t.e. føroyska flaggið, teksturin á etikettuni og útsjónin annars – mett villleiðandi ella at kunna nýtast til at villleiða í mun rætta framleiðslulandið.

UPPAFTURTØKA OG AVGERÐ UM STEÐGANDI VIRKNAÐ

Eitt mál um steðgandi virknað og uppafturtøku vóru samantvinnaði mál, ið Vinnukærunevndin viðgjørði. Vinnukærunevndin hevði áður viðgjørt málið og tikið støðu til steðgandi virknað. Eftir kærur til Løgtingsins Umboðsmann gjørdist Føroya Kærustovnur varugur við, at lögfrøðingur á stovninum hevði luttikið í viðgerðini av kærumálinum, hóast viðkomandi var óegnigur at vera við í viðgerðini. Tí varð málið viðgjørt av nýggjum. Málið bleiv uppafturtikið og avgerð varð tikin um sýta steðgandi virknaði.

SETANARPRÓGV

1 AVGREITT MÁL

UPPLÝSINGARSKYLDA ARBEIDSGEVARANS

Ásett er í lógini um setanarprógv, at arbeiðsgevari, undir ávísimum umstøðum, hevur skyldu at lata løntakara allar upplýsingar um allar treytir av týðningi fyri setanarviðurskiftini – setanarprógv. Í hesum málinum viðgekk arbeiðsgevarin, at løntakarin ikki hevði fingið

setanarprógv og harmaðist, at upplýsingarskyldan ikki varð hildin. Vinnukærunevndin gav kæraranum viðhald í, at arbeiðsgevarin ikki hevði hildið upplýsingarskyldu sína móttvegis kæraranum, sbt. § 2 í lógini um setanarprógv.

KAPPINGAREFTIRLITIÐ

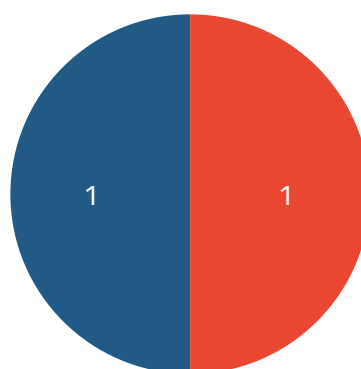
1 AVGREITT MÁL

Vinnukærunevndin viðgjørði mál um avgerð hjá Kappingarráðnum viðvíkjandi broti hjá kommunu á § 11, stk. 1 í kappingarlógini í sambandi við lóðsflutning, sleipitænastur og at seta umsitingarligar forðingar fyri veitara av m.ø. hesum tænastrum. Vinnukærunevndin staðfesti avgerðina hjá Kappingarráðnum, at kommunan hevði framt brot á § 11, stk. 1 í kappingarlógini í mun til møguleikarnar hjá kæraranum at

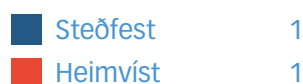
úttinna lóðsflutning, meðan Vinnukærunevndin ikki metti, at Kappingarráðið hevði lyft próvbyrðuna fyri, at kommunan hevði framt brot á § 11, stk. 1 við at forða kæraranum at úttinna sleipitænastur og við at seta umsitingarligar forðingar. Avgerðin hjá Vinnukærunevndini kann síggjast í avgerðarsavninum á heimasíðuni hjá Føroya Kærustovni.

FJARSKIFTISEFTIRLITIÐ

Vinnukærunevndin viðgjørði eitt mál um avgerð hjá Fjarskiftiseftirlitinum um býti av frekvensunum á 800 MHz bandinum. Kærarin ynskti øðrvísi uppbyti av frekvensunum á 800 MHz bandinum. Kærarin ynskti eitt ójávnt býti - heldur enn tað javna býtið millum partarnar, ið Fjarskiftiseftirlitið hevði tikið avgerð um. Vinnukærunevndin staðfesti avgerðina hjá Fjarskiftiseftirlitinum um javnt býti av frekvensunum á 800 MHz bandinum, tá Vinnukærunevndin ikki metti orsök vera til at víkja frá meginregluni um javnt býti av frekvensunum á 800 MHz bandinum - m.a. við støði í frekvensfyrisingarkunngerðini. Málið var serliga umfatandi og torført, tá talan er um sera tekniskt øki og tilfarið í málinum var sera rúgvismikið. Avgerðin hjá Vinnukærunevndini verður lögð út á avgerðarsavnið á heimasíðuni hjá Føroya Kærustovni.

2 AVGREIDD MÁL

UMHVØRVISSTOVAN

1 AVGREITT MÁL

Vinnukærunevndin viðgjørði mál um avgerð hjá Umhvørvisstovuni, ið snúði seg um avgerð hjá Umhvørvisstovuni um innlit. Umhvørvisstovan hevði viðgjørt innlitsumbøn eftir lógini um innlit í fyrisingina, hóast talan var um innlitsumbøn frá parti

í málinum. Vinnukærunevndin heimvísti málið til nýggja viðgerð hjá Umhvørvisstovuni, har stóðu m.a. skuldi takast til umbønina sambært fyrisingarlógini og grundgevast skuldi ítøkiliga, um innlit varð noktað.

GJALD FYRI KÆRUR

Visandi til § 7 í kunngerð nr. 78 frá 28. august 2008 um vinnukærunevnd er gjald ásett fyri viðgerð av ávísingum kærur til Vinnukærunevndina. Kostnaðurin fyri kæraviðgerð er settur til kr. 4.000,00, uttan tá kæraran viðvíkur viðurskifti, sum ikki hava samband við tað aktuella ella framtíðar vinnuvirksemið hjá viðkomandi, sum kærir. Í slíkum førum er kostnaðurin kr. 2.000,00.

Í 2019 er gjald á kr. 4.000 rindað eina ferð.

VIÐGERÐARTÍÐIN

Miðal viðgerðartíðin fyri øll avgreidd mál hjá Vinnukærunevndini í 2019 var næstan 5 mánaðir. Hetta er eitt vet styttri enn miðal viðgerðartíðin í 2018. Viðgerðartíðin verður mett at vera nøktandi fyri hetta slagð av málum, tá atlit skal takast til ummælis- og hoyringsfreistir, og talan stundum er um fløkt mál við rúgvismiklum skjalatilfari.

9/PSYKIATRISKA SJÚKLINGAKÆRUNEVNDIN

NEVNDIN

Limir í Psykiatrisku sjúklingakærunevndini eru:

- Nella Festirstein,
løgfrøðingur og forkvinna í nevndini
- Jeaneth Løkjá, lækni
- Sámal Lindenskov, sálarsjúkrarøktari

Elsabeth M. Fossádal, lækni, tók seg úr nevndini í mai 2019.

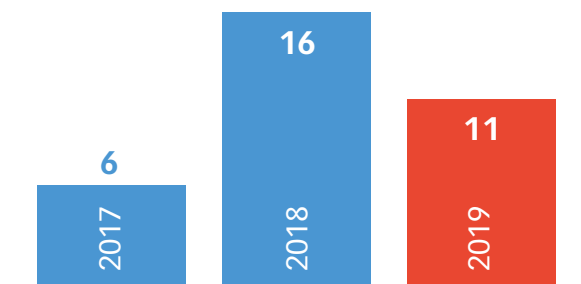
VIÐGERÐARØKID

Kærast kann til Psykiatrisku Sjúklingakærunevndina um persónur í sambandi við innlegging á psykiatrisku deild verður útsettur fyri tvingisli.

NÝGGJ MÁL

Í 2019 vórðu 11 kærur latnar Psykiatrisku Sjúklingakærunevndini. Hetta eru nakrar færri enn í 2018, tá 16 kærur vórðu latnar nevndini, men munandi fleiri enn í 2017, tá 6 kærur komu inn.

Hvør kera til Psykiatrisku sjúklingakærunevndina inniheldur ofta kærur um fleiri ymisk tvingisilsntriv og so var eisini hetta árið. Í teimum 11 kærnum varð kært um tilsamans 17 tvingisilsntriv.

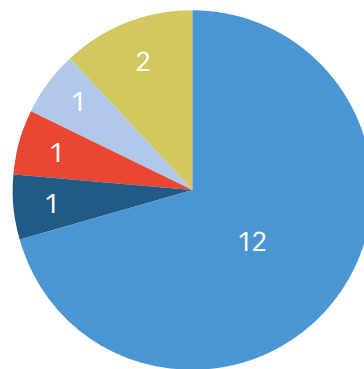

MÓTTIKIN MÁL SÍÐSTU 3 ÁRINI

AVGERÐIRNAR

	2017	2018	2019
Tvingsilsinnlegging.....	3	4	4
Tvingsilsfastspenning.....	1	1	1
Tvingsilsafturhald.....	3	5	3
Bráðfeingis sissandi heilivág.....	-	3	3
Fasthaldan.....	-	1	-
Tvingsilsviðgerð.....	-	-	3
Tvungin uppfylging.....	-	-	-
Annað (uttanfyrir heimildarøki).....	-	4	3
Í alt.....	7	18	17

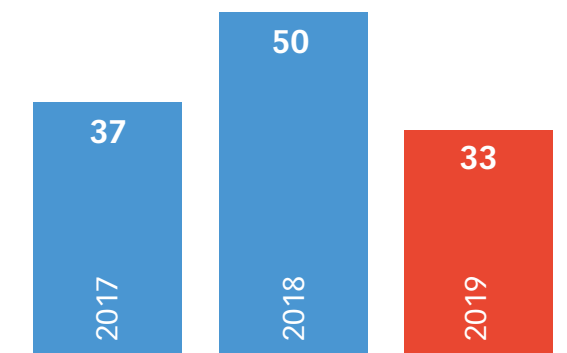
Psykiatriska Sjúklingakærunevndin hevur hildið 9 fundir í 2019. Í tveimum forum vórðu kærunar avvístar, tí tær fullu uttanfyri heimildarøkið hjá kærunevndini og í einum førri varð kæra afturkallað. Nevndin viðgjørði soleiðis 14 tvingsilsinntriv og avgjórði at góðkenna 12 av hesum, eitt varð ikki góðkent og eitt varð lutvíst góðkent.

Goðkent	12
Lutvíst góðkent	1
Ikki góðkent	1
Afturkallað	1
Avvíst	2

SJÚKLINGARÁÐGEVAR

Sjúklingaráðgevar hava verið tilnevndir 33 ferðir í 2019, sum er nógv færri ferðir enn 2018, men á leið tað sama sum í 2017. Tað sæst, at tilnevningin av sjúklingaráðgevum fylgir ikki talinum av tvingsilsfyriskipanum. Ein orsøkin til hetta er, at sami sjúklingur kann vera fyrir fleiri tvingsilsinntrivum um somu tíð, men hevur ein og sama sjúklingaráðgeva.

TAL AV TILNEVNINGUM AV
SJÚKLINGARÁÐGEVUM

TVINGSILSFYRISKIPANIR Á PSYKIATRISKA DEPLINUM Í 2019

	2017	2018	2019
Tvingsilsinnlegging.....	15	23	19
Tvingsilsafturhald.....	15	19	7
Tvingsilsfastspenning.....	17	21	26
Tvingsilsviðgerð.....	7	5	7
Verjutiltøk.....	-	-	-
Persónlig vernd.....	-	1	-
Sissandi heilivágur.....	11	12	26
Fasthaldan.....	-	4	3
Í alt.....	65	85	88

Tølini frá Psykiatriska deplinum vísa, at tvingsilsfyriskipanirnar í 2019 eru á leið sama støði sum í 2018. Størsta hækkingin í mun til árið frammanundan er fyri sissandi heilivág, sum er hækkað frá 12 í 2018 til 26 í 2019. Størsta lækkingin er fyri tvingsilsafturhaldan, sum er lækkað frá 19 í 2018 til 7 í 2019.

Kærustovnurin hevur ikki innlit í orsøkina til broytingarnar í tølunum frá ári til ár, men skal viðmerkja, at tá talan er um so smá tøl, kann einstakur sjúklingur, sum er fyri sama tvingsilsinntrivi fleiri ferðir sama ár, hava stóra ávirkan á tøluni.

VIÐGERÐARTÍÐIN

Miðal viðgerðartíðin fyri kærurnar hjá Psykiatrisku sjúklingakærunevndini er 6 dagar í 2019, og er hetta nógv styttri enn miðal viðgerðartíðin í 2018, ið var 13 dagar.

10/SKULDARUMSKIPANAR-NEVNDIN

NEVNDIN

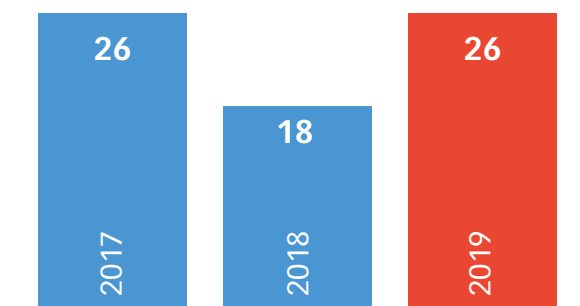
- Í Skuldarumskipanarnevndini sita:
- Jógvan Páll Lassen, lógarkønur og formaður í nevndini
- Jógvan Emil Nielsen, roknskaparkønur
- Nella Festirstein, fyrisingarkøn

VIÐGERÐARØKIÐ

Nevndin viðger umsóknir um umskipan av almennari skuld, sí løgtingslóg nr. 29 frá 8. apríl 2005 um umskipan av landsskatta-, mvg- og tollskuld v.m. hjá fólki.

NÝGGJ MÁL

Í 2019 fekk Skuldarumskipanarnevndin 26 umsóknir. Hetta er nakað meira enn í 2018, tá 18 umsóknir komu inn og tað sama sum í 2017, tá 26 umsóknir komu inn til Skuldarumskipanarnevndina.

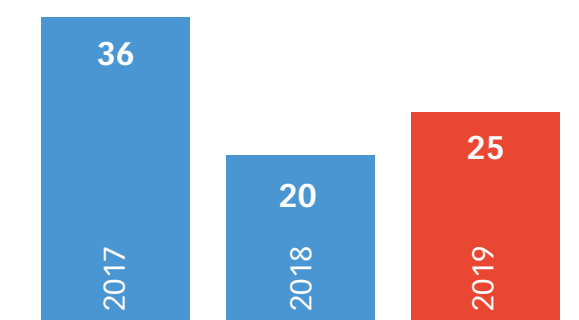

MÁLINI UPPBÝTT EFTIR SKULDARSLAGI

	2017	2018	2019
Ymisk skuld.....	4	5	7
Skattaskuld.....	13	7	10
Mvg.....	2	1	2
Lestrarlán.....	-	1	1
Rentur.....	7	4	6
Í alt.....	26	18	26

AVGREIDD MÁL

Skuldarumskipanarnevndin hevði 4 fundir í 2019, og vórðu 25 mál avgreidd. Hetta er nakað fleiri enn í 2018, tá 20 mál vórðu avgreidd. Í 2017 vórðu 36 mál avgreidd.

AVGREIDD MÁL UPPBÝTT EFTIR SKULDARSLAGI

	2017	2018	2019
Ymisk skuld.....	9	14	5
Skattaskuld.....	16	2	10
Mvg.....	3	2	1
Rentur.....	8	2	7
Lestrarlán.....	-	-	2
Í alt.....	36	20	25

MÁLINI VÓRÐU AVGREIDD SOLEIÐIS

	2017	2018	2019
Full ella lutvís eftirgeving.....	17	7	10
Veita gjaldsskáa/avdráttur settur niður.....	2	1	4
Steðga rentutílskriving.....	2	3	1
Víst til Skiftirættin, ella privata loysn.....	-	4	-
Umsókn ikki gingin á mæti.....	4	2	4
Burturfallin mál.....	11	3	4
Víkja fyri lániskuld, flyta veðbræv í aðra ogn.....	-	-	2
Í alt.....	36	20	25

MÁLINI UPPBÝTT EFTIR SKULDARSLAGI

Skuldarumskiparnevndin eftirgav í alt umleið kr. 4.413.005 í 2019. Skuldin er uppbýtt soleiðis:

Rentuskuld	uml. kr.	3.618.181
Landsskattur	uml. kr.	615.580
Mvg-skuld	uml. kr.	179.244

Tað er torført at seta upp nágreinilig tøl um eftirgevingar, tí ymiskar umstøður gera, at tøluni ofta broytast eitt sindur. Rentuskuldin broytist t.d. alla tíðina. Hini tøluni kunnu vera broytt eitt sindur, frá tí umsóknin kom inn, til avgerðin varð tikin av nevndini.

Í málunum, har nevndin hevur samtykt ikki at ganga umsóknini á mæti, hevur talan í nógvum førum verið um mál, har skuldin er lítil sæð í mun til ogn og inntøku

hjá persóninum, ella at umsøkjari hevur havt frívirði í fastari ogn. TAKS hevur eisini í nøkrum førum veð fyri skuldini.

Viðvíkjandi eftirgeving av mvg-skuld skal viðmerkjast, at sum oftast so er meginparturin av mvg-skuldini rentutílskrivingar. Tá talan er um mvg-skuld, verður renta eisini tilskrivað av rentuskuldini.

VIÐGERÐARTÍÐIN

Miðal viðgerðartíðin í 2019 var á leið 5 mánaðir og má sigast at vera avbera góð fyri hetta slagi av málum. Havast skal í huga, at upplýsingar skulu innheintast frá TAKS og umsøkjara umframt, at kommunur skulu taka avgerð um teirra part av skuldini, áðrenn

Skuldarumskiparnevndin kann gera sína niðurstøðu. Til samanberingar kann nevast, at miðal viðgerðartíðin í 2018 eisini var á leið 5 mánaðir og í 2017 á leið 6 mánaðir. Viðgerðartíðin á hesum øki hevur annars ofta ligið á uml. 8 mánaðum.

11/FJØLMÍÐLANEVNDIN

NEVNDIN

Í Fjølmiðlanevndini sita:

- Jan Sjóstein, lögfrøðingur og formaður
- Ingrid Bjarnastein, tíðindafólk
- Jens Hákun Leo, ábyrgdarblaðstjóri
- Anna Paulina Leo Olsen, vísindaligt hjálparfólk

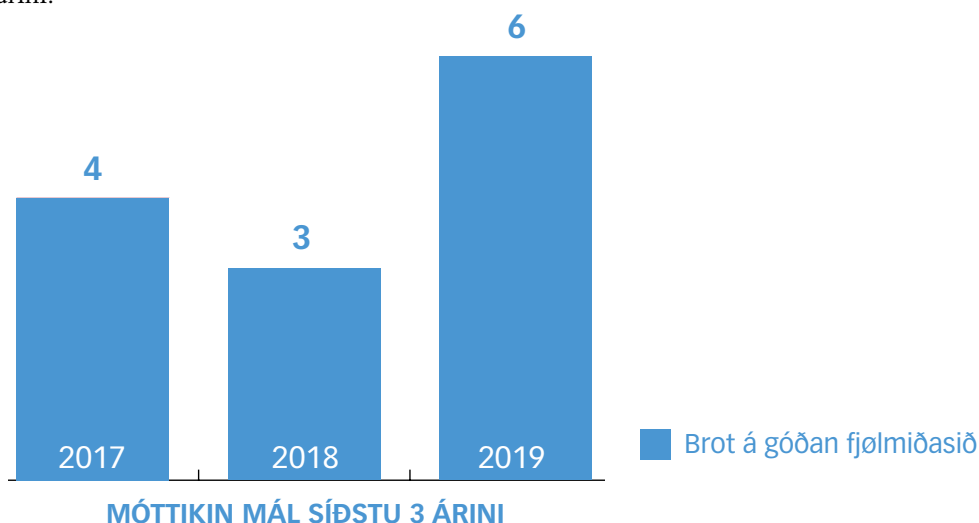
VIÐGERÐARØKIÐ

Fjølmiðlanevndin viðger kærur um:

- Brot á góðan fjølmiðlasið sambært teimum leiðreglum, sum nevndin hevur ásett við heimild í lógini um fjølmiðlaábyrgd.
- Rættin at svara aftur, undir hesum skylduna til at almannakunngera eitt aftursvar, og spurningin um innihald, snið og staðseting.

NÝGGJ MÁL

Í 2019 eru 6 mál innkomin til Fjølmiðlanevndina og snúðu tey seg øll um brot á góðan fjølmiðlasið. Talið av innkomnum málum er nakað hægri enn undanfarnu árin.

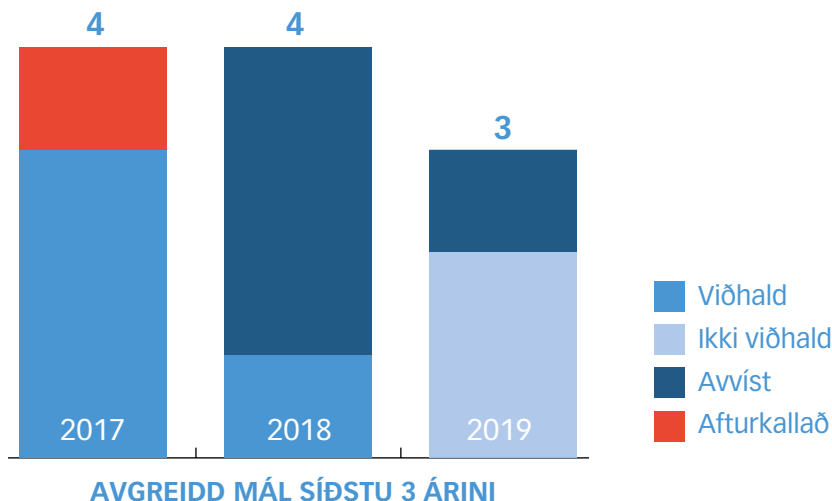

AVGREIDD MÁL

Fjølmiðlanevndin hevði 3 fundir í 2019, har 3 mál vórðu avgreidd.

Sum myndin visir, so var eitt mál avvíst. Málið varð avvíst, tí kærarin ikki frammanundan hevði kært til

Kringvarpið sambært § 34, stk. 3 í fjølmiðlaábyrgdarlógini. Kæran varð viðarilatin Kringvarpinum. Hini bæði málini vórðu viðgjørð av nevndini og í hvørgan av forunum fekk kærarin viðhald, hóast nevndin hevði ávísar viðmerkingar í eina málinum.

Norðlýsið

Fiskimálaráðið kærði grein í Norðlýsinum dagfest 28. mars 2018, viðvíkjandi menningarkvotum, har Fiskimálaráðið vildi vera við, at Norðlýsið í grein legði landsstýrismannin í Fiskivinnumálum undir at hava givið undantaksloyvi uttan lógarheimild og eisini at hava lagt umsitingina í Fiskimálaráðnum undir at hava váttað fyri hesum.

Fiskimálaráðið vísti á, at Norðlýsið í grein síni í yvirskriftini av órøttum legði Landsstýrismannin í Fiskivinnumálum undir at hava givið undantaksloyvi uttan lógarheimild til tess, umframt at hava lagt umsitingina í Fiskimálaráðnum undir at hava váttað fyri hesum. Hetta metir kærarin ikki vera rætt, og visir kærarin á, at Fiskimálaráðið frammanundan hevur gjørt Norðlýsið varugt við hetta.

Fjølmiðlanevndin vísti á, at aðalendamálið við leiðreglunum um góðan fjølmiðlasið, ið byggir á eina

javnvág millum at verja einstaklingin og ikki óneyðuga at skerja frælsið hjá miðlunum at virka almenna áhuganum at gagni, eigur allatíðina at vera havt fyri eygað.

Havast skal í huga, at tað einans eru viðurskifti í mun til góðan fjølmiðlasið, ið nevndin tekur støðu til. Tískil eru tulkningar av m.ø. fiskivinnulóggávu, fiskivinnupolitikki, lögfrøðiligari ástøði og mannarættindum ikki partur av avgerðargrundarlagnum hjá nevndini.

Yvirskipað kann sigast, at menningarkvotur eru eitt evni, ið hevur stóran samfelagsligan áhuga. Skrivi-, talu- og framsøgufrælsi hjá fjølmiðlunum er vítt, tá mál av samfelagsligum áhuga verða viðgjørð.

Tvey viðurskifti eru í hesum máli, sum eru viðkomandi fyri metingina av, hvørt talan var um brot á góðan fjølmiðlasið. Yvirskriftin í greinini, ið er soljóðandi

“Landsstýrismaðurin í Fiskivinnumálum hevði onga lógarheimild at geva undantaksloyvi”, umframt páhaldið um, at Fiskimálaráðið skal hava váttað fyri Norðlýsinum, at Landsstýrismaðurin ikki hevði lógarheimild.

Av samskiftinum millum Fiskimálaráðið og Norðlýsið er greitt, at ósemja var um, hvat liggur í hugtakinum lógarheimild. Norðlýsið roknar ikki heimild á óskrivaðum grundarlagi sum eina lógarheimild, men var av tí fatan, at bert tað, sum stendur skrivað í lógarteksti, er lógarheimild. Í svarskrivi fer Norðlýsið so langt, sum at kalla tulking av óskrivaðum reglum fyri neyðrætt; hetta er eyðsæð skeivt. Fiskimálaráðið heldur seg hinvegin til vanliga lögfrøðiliga fatan.

Einki ivamál er um, at yvirskriftin hjá Norðlýsinum byggir á eina skeiva fatan av, hvat ein lógarheimild er í vanligari lögfrøðiligari merking.

Nevndin mátti tí taka støðu til, um hesin skeivleiki í yvirskriftini var nóg mikið til at geva átalur fyri brot á góðan fjølmiðlasið.

Umsiting av fiskiloyvum og lógargrundarlagið undir hesum avgerðum eru fløkt og torskild evni av stórum samfelagsligum týðningi. Ábyrgdin hjá fjølmiðlinum at vera nærlagdur er í tilíkið føri so mikið størri.

Norðlýsið skivur í síni viðgerð av undantaksloyvum, at tað er ógreitt hvussu hesi verða umsitin, og at tað er trupult at vísa á, eftir hvørjum reglum og kriterium avgerðirnar verða tiknar. Norðlýsið metir, at umsitingin ber brá av tilvild, og at manglandi greidleikin í grundarlagnum fyri avgerðunum um undantaksloyvi hevur við sær, at landsstýrismaðurin hevur ov stórt vald til at taka avgerðir, og at trupult er at eftirmeta rættleikan av hesum avgerðum.

Í samskiftinum millum Norðlýsið og Fiskimálaráðið verða hesi viðurskipti umrødd frammanundan almannakunngerðini av greinini. Yvirskriftin hjá Norðlýsinum, at *“Landsstýrismaðurin í Fiskivinnumálum hevði onga lógarheimild at geva undantaksloyvi”* er ikki tráð við tað samskipti, sum hevur verið millum partarnar.

Men í greinini, og tí sum seinni verður skrivað, framgongur tó greitt, at Norðlýsið sipar til manglandi heimild í løgtingslóg, og at blaðið ikki roknar

óskrivaðan rætt sum lógarheimild. Hóast hetta eftir vanligari lögfrøðiligari fatan av hugtakinum eyðsæð er skeivt, verður tað í sjálvari greinini gjørt lesaranum greitt, hvønn týðning blaðið leggur í útsøgnina.

Umsiting av fiskiloyvum, og afturtøka á óskrivaðum lógargrundarlagi eru fakliga torgreidd evni, sum eru serliga avbjóðandi at miðla. Samskiptið millum partarnar í hesum máli, har Fiskimálaráðið ómakar sær við at greiða frá lögfrøðilgum ástøði, sum fyri flestu leikfólk helst ikki eru lætt atkomilig, ber eisini brá av hesum.

Nevndin setti, at hóast yvirskriftin er óneyv og ikki í trá við vanliga lögfrøðiliga fatan av hugtakinum lógarheimild, so framgongur tað av greinini, at tað, sum Norðlýsið sipar til, er umsiting á óskrivaðum lógargrundarlagi, og tann ógreidleika hetta hevur við sær. Nevndin setti ikki, at óneyvleikin og ógreidleikin í nýtisluni av einum lögfrøðiligum hugtaki í hesum samanhangi, var nóg mikið til at geva eina átalur fyri brot á góðan fjølmiðlasið. Nevndin legði í síni meting dent á, at talan er um fakliga torgreidd evni, sum eru avbjóðandi at miðla, og at innihaldið í greinini viðger spurningin um lógargrundarlagið nærri og á ein hátt, sum gevur lesaranum eina betri fatan av, hvat meint verður við. Óneyvleikin og ivasama nýtislan av hugtakinum lógarheimild er tí ikki av slíkum slag, at tað er orsök til at geva átalur fyri brot á góðan fjølmiðlasið. Páhaldið hjá Norðlýsinum um, at Fiskimálaráðið hevur váttað fyri, at eingin lógarheimild fyrilá, er ikki ein loyal endurgeving av sjónarmiðnum hjá Fiskimálaráðnum. Fiskimálaráðið verður við hesum endurgivið fyri annað sjónarmið enn tað, ráðið greitt hevur boðað frá. Tað er í sjálvum sær atfinningarsamt. Fiskimálaráðið slapp tó beinanvegin til orðanna í greinini, og fekk høvi at vísa á, at lógarheimildin fyrilá á óskrivaðum grundarlagi. Fiskimálaráðið hevur somuleiðis fingið høvi at afturvísa, at tað skal hava váttað fyri, at eingin lógarheimild var.

Fjølmiðlanevndin tekur avgerð í málum, ið viðvíkja brot á góðan fjølmiðlasið og rættinum at svara aftur. Fjølmiðlanevndin kann í avgerðum sínum vísa sína ónøgd við ein fjølmiðil við t.d. at áleggja honum at almannakunngerera avgerð nevndarinnar, bæði um brot á góðan fjølmiðlasið og rættin at koma við aftursvari.

Nevndin kann tó eisini gera vart við atfinningarsom viðurskifti, ið hon metir ikki vera í lagi, hóast eitt samlað grundarlag ikki er fyri at geva átalu ella at áleggja almannakunngerð.

Samanumtikið metti nevndin ikki, at tað undir hesum umstøðum var orsök at geva átalu fyri brot á góðan fjølmiðlasið, og grundarlag var heldur ikki fyri at krevja rætting. Norðlýsið átti tó at havt endurgivið sjónarmið Fiskimálaráðsins loyalt beinanvegin.

Miðal viðgerðartíðin í 2019 var góðar hálvan triðja mánaða og er hetta á leið tann sama viðgerðartíðin sum í 2017 og 2018. Viðgerðartíðin verður mett at vera nøktandi fyri hetta slagið av málum, tá atlit eisini skal takast til ummælis- og hoyringsfreistir í sambandi við at upplýsa málini til fulnar.

12/HØVUÐSBARNAVERNDAR-NEVNDIN

NEVNDIN

Í Høvuðsbarnaverndarnevndini sita:

- Birita Ludvíksdóttir, lögfrøðingur og forkvinna
- Suni Poulsen, sálarfrøðingur
- Ingvør Justinussen, barnasakkøn

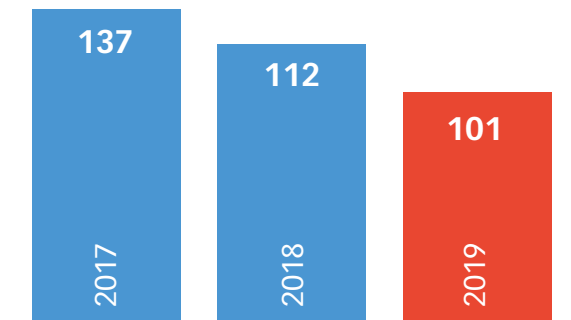
Tórfríð Danielsen, sálarfrøðingur, tók seg úr nevndini
1. juni 2019.

VIÐGERÐARØKIÐ

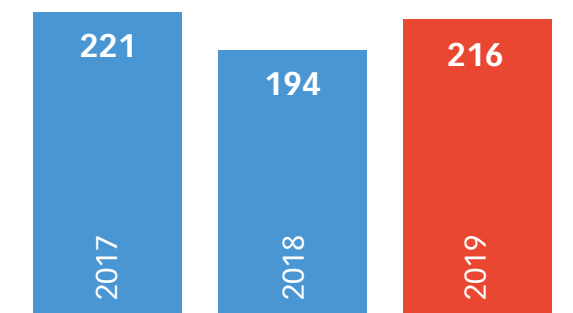
Høvuðsbarnaverndarnevndin viðger mál um:

- Umsorganaryvirtøku
- Samveru
- Familjuviðgerð
- Bráðfeingisavgerðir

MÓTTIKIN TILMÆLI

AVGERÐIR

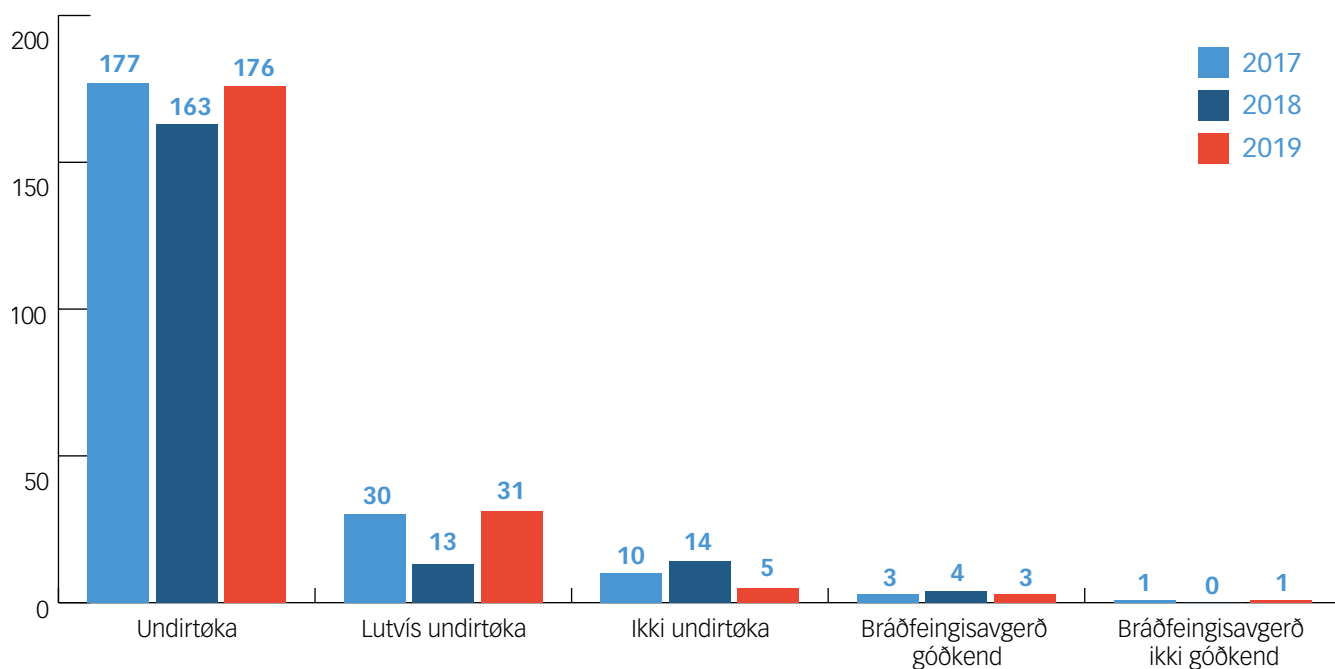
Tilsamans 101 tilmæli vórðu viðgjørd í Høvuðsbarnaverndarnevndini í 2019. Talið er tað lægsta, síðani skrivstovan hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini varð flutt á Føroya Kærustovn tann 1. januar 2015.

Málini snúgva seg millum annað um umsorganaryvirtøku av børnum, um samveru millum somu børn og foreldur teirra ella onnur, um familjuviðgerð ella um góðkenning av bráðfeingis avgerðum hjá barnaverndarnevndunum. Harumframt verða nevndu fyriskipanir regluliga endurskøðaðar av Høvuðsbarnaverndarnevndini.

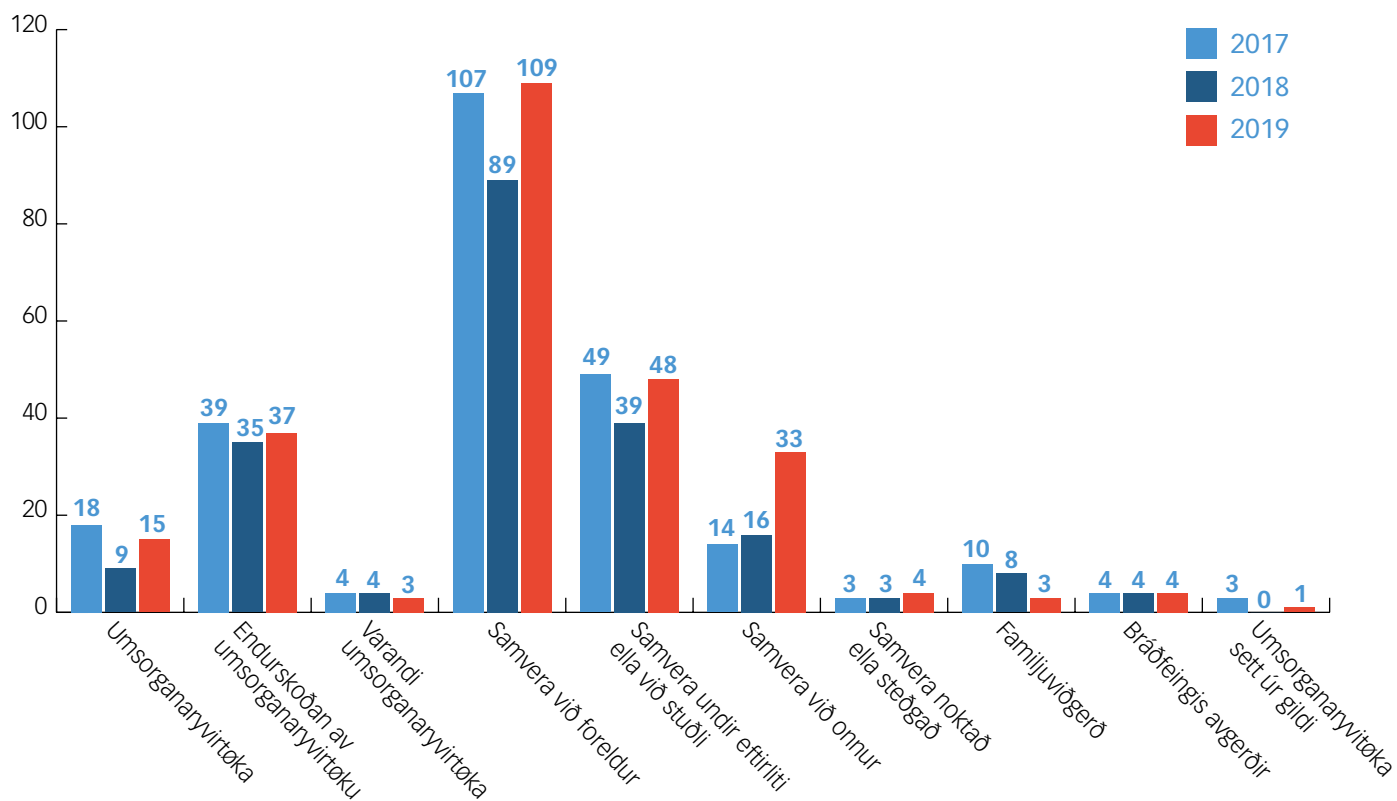
Talið av málum samsvarar hvørki við talið av avgerðum ella talið av børnum, tí sama mál kann til dømis fevna um bæði umsorganaryvirtøku og samveru við ymiskar partar, ella um familjuviðgerð til eina familju við fleiri børnum.

Í 2019 tók Høvuðsbarnaverndarnevndin tilsamans 216 avgerðir. Hetta eru fleiri avgerðir enn í 2018, hóast talið av børnum, sum avgerðirnar fevndu um, er minni enn undanfarin ár.

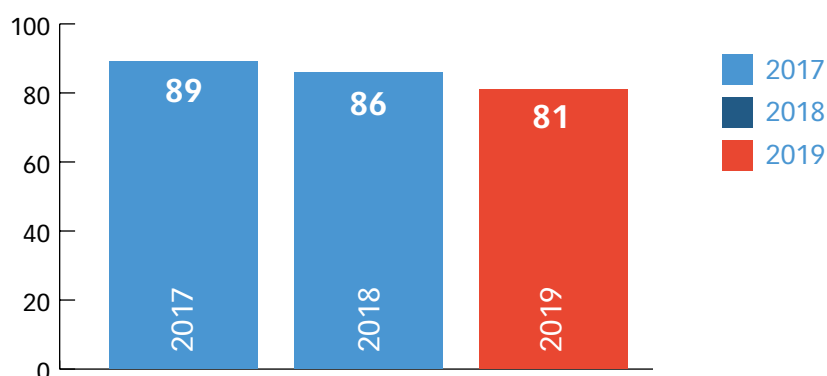
AVGERÐIR Í MUN TIL TILMÆLI

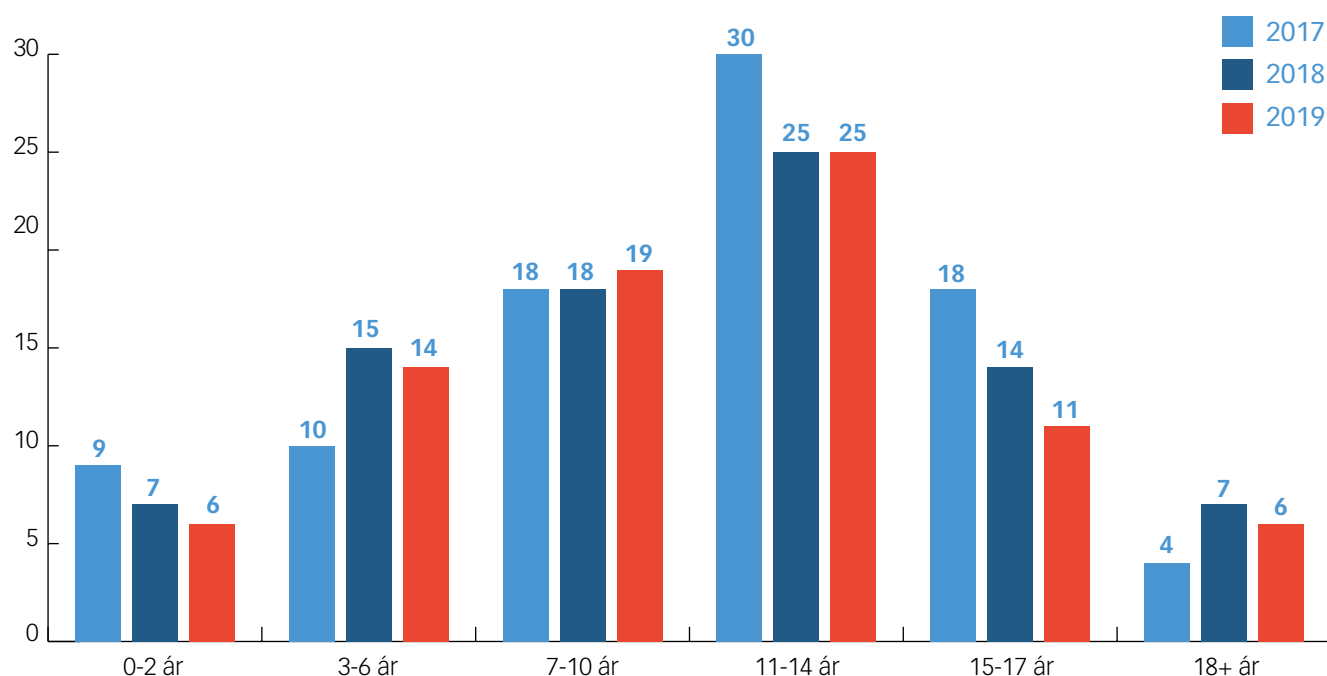
FYRISKIPANIR

BØRN

ALDURSBÝTI Á BØRNUNUM

UMSORGANARYVIRTØKA

Allar avgerðir hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini eru grundaðar á tilmæli frá barnaverndartænastunum kring landið. Høvuðsbarnaverndarnevndin hevur sostatt ikki møguleika at taka mál upp av sínum eintingum.

Tá Høvuðsbarnaverndarnevndin avger, at barn skal verða umsorganaryvirtikið, fevnir avgerðin eisini um, hvørt barnið skal setast í fosturfamilju ella á stovn.

Í 2019 vórðu 15 børn umsorganaryvirtikin, og av teimum vórðu 10 børn sett í fosturfamilju, meðan 5 vórðu sett á stovn. Aldursbýtið á teimum 15 børnunum var frá 1 til 15 ár.

Í 3 málum avgjórði Høvuðsbarnaverndarnevndin ikki at taka undir við tilmæli um umsorganaryvirtøku av børnum. Høvuðsbarnaverndarnevndin metti í hesum málum ikki, at grundarlag var fyri umsorganaryvirtøku. Ein umsorganaryvirtøka av einum barni er ein sera inntrívandi avgerð. Av hesi orsök kann ein umsorganaryvirtøka einans fremjast, um tað er neyðugt, og tá ið fyribyrkjandi fyriskipanirnar ikki verða mettar at skapa eitt nøktandi úrslit fyri barnið.

Á STOVN UTTANLANDS

Høvuðsbarnaverndarnevndin ansar eftir, at barn verður sett á rættan samdøgurstovn. Um einki nøktandi tilboð finst í Føroyum, kann barn verða sett á stovn uttanlands.

5 børn vórðu sett á stovn uttanlands í 2019 – øll í Danmark. Harumframt tók Høvuðsbarnaverndar-

nevndin í einum máli ikki undir við, at barnið bleiv sett á stovn uttanlands. Av teimum 5 børnunum vóru 4 børn, ið frammanundan vóru umsorganaryvirtikin við uppihaldi á stovni uttanlands. Tað síðsta barnið var frammanundan í longdari fyriskipan við uppihaldi á stovni uttanlands. Einki barn bleiv sostatt fyri fyrstu ferð sett á stovn uttanlands í 2019.

SAMVERA

Høvuðsbarnaverndarnevndin ásetur samveru við umsorganaryvirtikin børn.

Barnið hevur rætt til samveru við bæði foreldur uttan mun til foreldramyndugleika, og harumframt kann barnið hava ásetta samveru við ommur, abbar, systkin, fyrrverandi fosturforeldur ella onnur, ið standa tí nær.

Hóast dentur verður lagdur á, at umsorganaryvirtikin børn kenna sína familju og sítt upphav, kann samvera í serligum førum verða noktað foreldrunum í styttri ella longri tíðarskeið. Hetta hendi í 4 avgerðum í 2019.

Tess eldri og meira búgvíð barnið er, tess størri ávirkan kann barnið hava á, hvussu samveran verður skipað.

FAMILJUVIÐGERÐ

Høvuðsbarnaverndarnevndin kann innskriva familjur til samdøgurs- ella dagviðgerð á Familjudeplinum undir Eind 10 í Almannaverkinum. Familjuviðgerð á Familjudeplinum er ein fyribýrgjandi fyriskipan, har foreldur við menningarmøguleikum kunnu fáa munagóða hjálp í rættari tíð, umframt at móguleiki er fyri at kanna førleikarnar hjá foreldrunum nærri.

Í 2019 vórðu 2 familjur, við tilsamans 4 børnum, innskrivaðar til viðgerð á Familjudeplinum. Onnur familjan bleiv fyrst innskrivað til samdøgursviðgerð og seinni til dagviðgerð. Hin familjan varð innskrivað til dagviðgerð.

Talið av avgerðum viðvíkjandi familjuviðgerð á Familjudeplinum undir Eind 10 í Almannaverkinum er fallið støðugt seinastu árin.

Tað er trupult at vísa á eina serstaka frágreiðing fyri hesari gongd. Tað er tó ikki óhugsandi, at hetta hongur saman við bíðitíðini, ið hevur verið hjá familjunum at sleppa inn á Familjudepilin, eftir at Høvuðsbarnaverndarnevndin hevur tikið avgerð um hetta. Tað er hugsandi, at barnaverndartænasturnar kring landið í størri mun velja familjuviðgerð á Familjudeplinum frá sum fyribýrgjandi fyriskipan, tí tað gongur ov long tíð til familjurnar fáa ta hjálp, ið teimum tørvar. Høvuðsbarnaverndarnevndin vísti á hendan trupulleikan í årsfrágreiðingunum fyri 2017 og 2018.

BRÁÐFEINGIS AVGERÐIR

Barn kann verða tikið úr heiminum uttan rættarúrskurð, um vandi er fyri, at tað verður skatt av at verða verandi í heiminum. Eisini kann foreldrum verða noktað at fáa barn heimaftur, um vandi er fyri at barnið verður skatt, um tað fer heim.

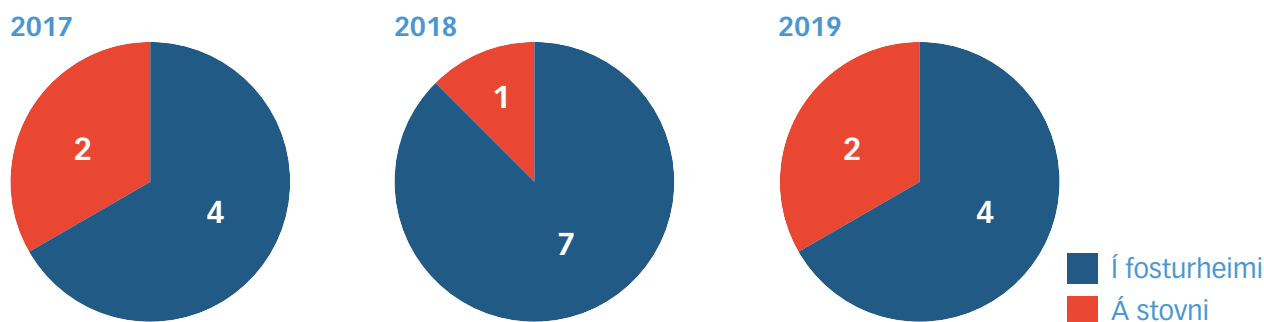
Somuleiðis kann ein bráðfeingis avgerð verða tikin, um eitt barn er uttan umsorgan, tvs. at eingin er at taka sær av barninum.

Tað er barnaverndarnevndin í økinum, ið tekur bráðfeingis avgerðina. Avgerðin skal leggjast fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina til góðkenningar beinanvegin, og í seinasta lagi 2 yrkadagar eftir at hon er tikin.

Um bráðfeingis avgerð verður góðkend av Høvuðsbarnaverndarnevndini, kann avgerðin í mesta lagi standa við í 4 mánaðir. Í tí tíðarskeiðinum eigur barnaverndartænastan at kanna umstøðurnar hjá barninum og foreldrunum, soleiðis at støða kann verða tikin til, hvørt barnið eigur at fara heim aftur, ella um tað eigur at verða umsorganaryvirtikið.

Í 2019 viðgjörði Høvuðsbarnaverndarnevndin 4 bráðfeingis avgerðir. 3 avgerðir vórðu góðkendar, meðan 1 avgerð ikki bleiv góðkend.

AVGERÐIR UM UNG YVIR 18 ÁR, SUM HALDA FRAM Í FYRISKIPAN

Umsorganaryvirtøka heldur uppat, tá tann ungi fyllir 18 ár.

Høvuðsbarnaverndarnevndin kann tó avgera, at tann ungi kann halda fram í longdari fyriskipan undir barnaverndarlógini, um tørvur er á stuðli eina tíð aftrat, fyri at tann ungi skal kunna megna eina sjálvstøðuga vaksnamannatilveru. Tað er til dømis ikki óvanligt, at ung halda fram í fram í longdari fyriskipan, til tey hava lokið miðnámspróg.

Fyriskipanin kann bert halda fram, um tann ungi ynskir tað.

Longd fyriskipan undir barnaverndarlógini eigur bert at verða longd, um tað er sannlíkt, at tann ungi fer at megna eina sjálvstøðuga vaksnamannatilveru. Um tað til dømis er sannlíkt, at tann ungi fer at hava varandi tørv á bústovni undir Almannaverkinum, verður tann ungi ikki settur í longda fyriskipan, men eigur at fáa tilboð eftir forsorgarlógini.

BARNAVERNDARØKINI – YMISKT VIRKSEMI

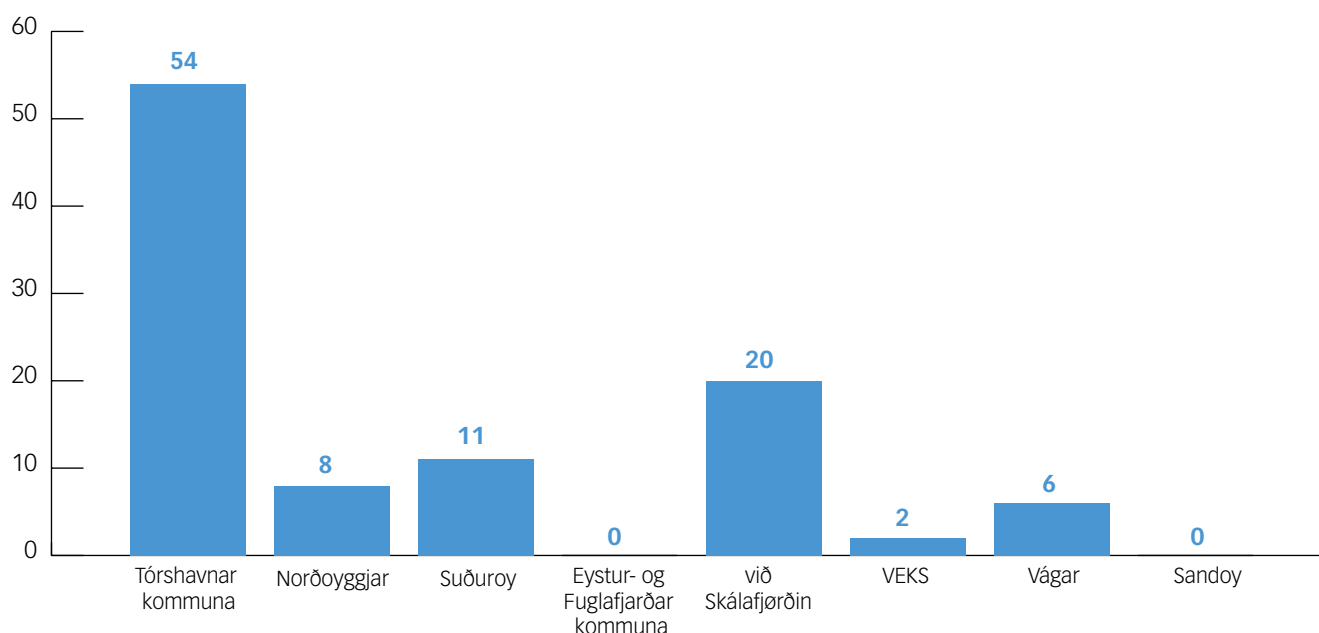
Føroyar eru deildar í 8 barnaverndarøki við tilhoyrandi barnaverndartænastum:

- Barnaverndartænastan fyri Tórshavnar kommunu
- Barnaverndartænastan fyri Norðoyggjar
- Barnaverndartænastan fyri Suðuroynna
- Barnaverndartænastan fyri Eysturkommunu og Fuglafjarðar kommunu
- Barnaverndartænastan við Skálafjørðin
- Barnaverndartænastan í VEKS-samstarvinum millum Vestmanna-, Eiðis-, Kvívíkar- og Sunda kommunur
- Barnaverndartænastan í Vágum
- Barnaverndartænastan fyri Sandoyar og Skúvoyar kommunur

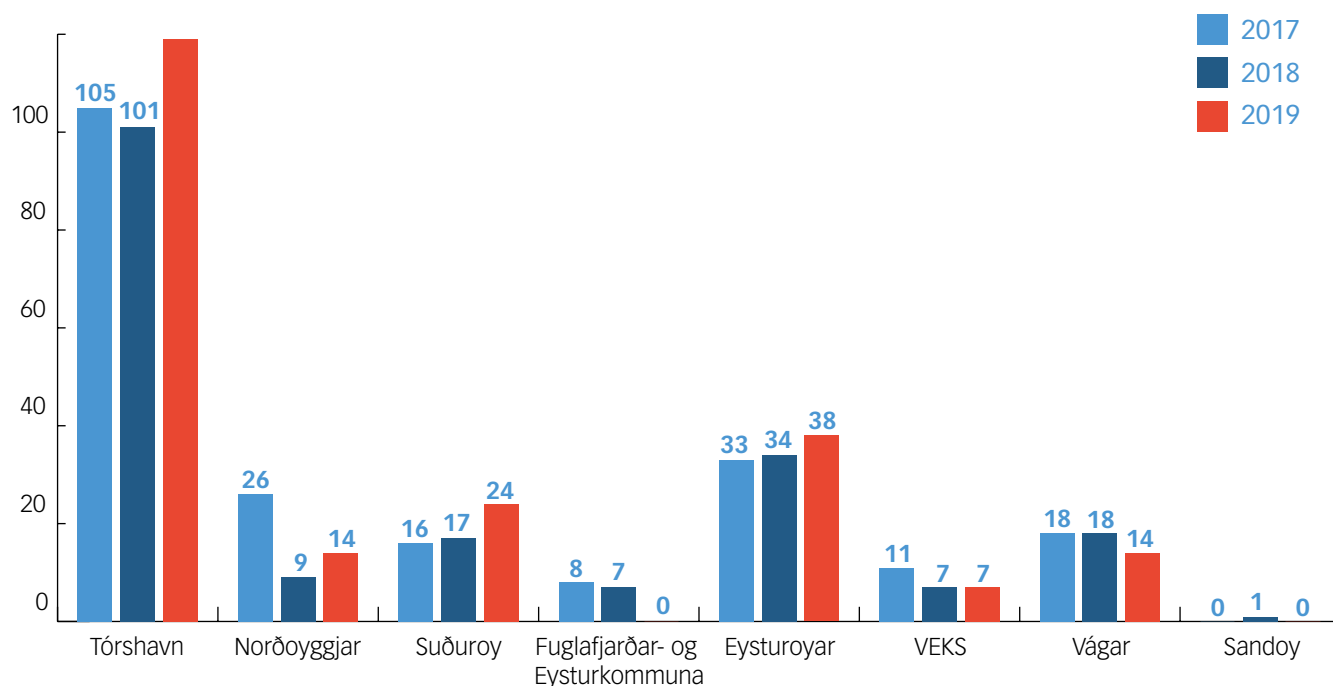
Tað eru barnaverndartænasturnar, ið leggja mál um t.d. umsorganaryvirtøku fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina, ið síðani tekur endaliga avgerð í málunum.

Tað er sera ymiskt, hvussu nógv tilmæli Høvuðsbarnaverndarnevndin móttækur frá barnaverndartænastunum. Í 2019 vóru 101 tilmæli móttikin.

Hesi vóru býtt soleiðis millum barnaverndartænasturnar:

Yvirlit yvir býtið av tiknum avgerðum í Høvuðsbarnaverndarnevndini vísir eisini, at stórus munur er á, hvussu nógv avgerðir eru tiknar í mun til barnaverndartænasturnar:

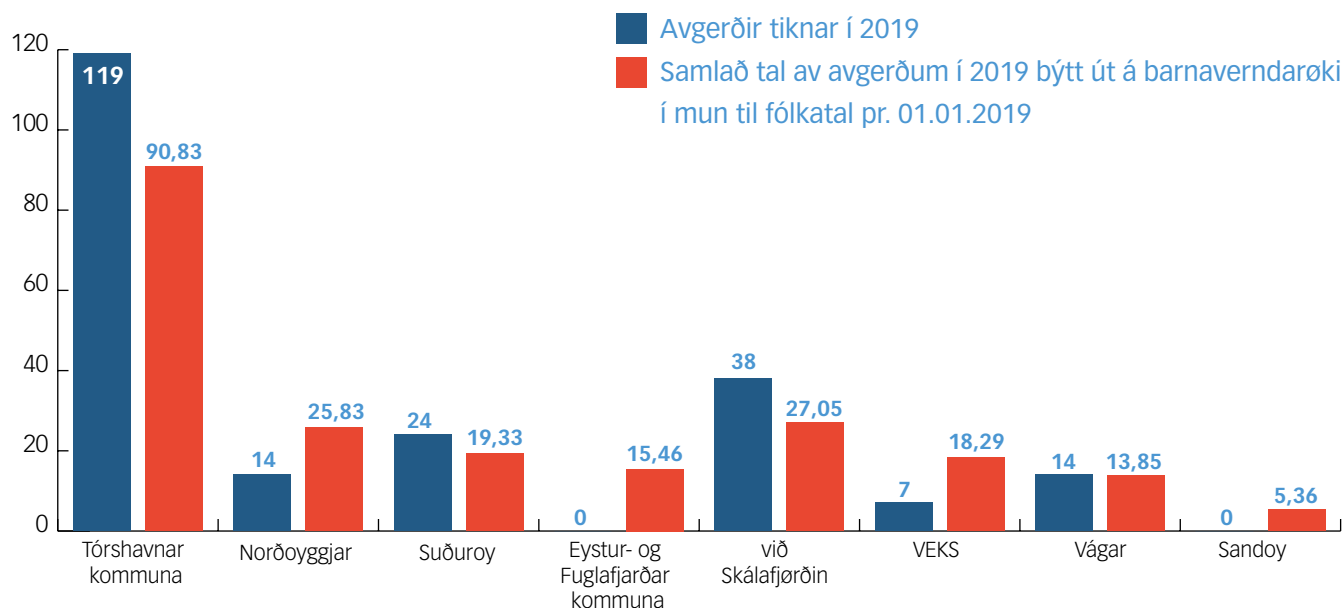
Tað er greitt, at stórus munur er á fólkatálinum í teimum átta barnaverndarøkjunum, og av hesi orsök er tað sjálvsagt ikki lógið í, at virkseimi í barnaverndartænastunum er ymiskt.

Tað er tó somuleiðis greitt, at hóast hædd verður tikin fyri muninum í fólkatálinum, so er stórus munur á, hvussu nógv tilmæli Høvuðsbarnaverndarnevndin móttækur frá teimum ymisku barnaverndarøkjunum, og hvussu nógv avgerðir Høvuðsbarnaverndarnevndin tekur í mun til tey ymisku barnaverndarøkini.

Um stóðið verður tikið í talinum av avgerðum viðvíkjandi Tórshavnar kommunu í 2019, og hædd verður tikin fyri fólkatálinum (pr. 01.01.2019 sambært Hagstovuni), so áttu t.d. 7 avgerðir at verið tiknar í mun til barnaverndartænastuna fyri Sandoyar og Skúvoyar kommunur, og 20 avgerðir áttu at verið tiknar í mun til barnaverndartænastuna fyri Eysturkommunu og Fuglafjarðar kommunu.

Myndin er tann sama um stóðið verður tikið í samlaða avgerðartálinum í 2019, tvs. 216 avgerðir.

Um tær 216 avgerðirnar vórðu deildar millum barnaverndarøkini í mun til fólktalið, høvdu tær verið býttar soleiðis:

Tað er sostatt grundarlag fyri at staðfesta, at stórir munur er á virkseminum í teimum ymisku barnaverndartænastunum – í øllum førum í tann mun, at málið skal leggjast fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina.

Tað er greitt, at tað á ongan hátt er eitt endamál í sær sjálvum, at barnaverndartænasturnar leggja mál fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina. Tvørturímóti hevði tað verið best fyri allar partar – ikki minst børnini -, um barnaverndartænasturnar við fyribygjandi fyriskipanum tryggjaðu, at tað ikki var neyðugt við umsorganaryvirtøku og ásetan av samveru.

Tað er tó sera undrunarvert, hví so stórir munur er á tølunum av málum, ið verða lögð fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina. Møguliga er ein partur av orsøkini, at fólkasamansetingin er ymisk frá barnaverndarøki til barnaverndarøki, men hetta er neyvan ein avgerandi partur av frágreiðingini.

Ein onnur møgulig orsök kundi verið, at nakrar barnaverndartænastur hava serligt hegni til at arbeiða fyrirbygjandi við familjunum og børnunum, og at tað á tann hátt ikki er neyðugt, at leggja málini fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina. Fyri børnini og teirra trivnað er hetta vónandi orsøkin.

VIÐGERÐARTÍÐ

Í 2019 gingu í miðal 25 dagar frá at tilmæli varð móttikið á Føroya Kærustovni, til Høvuðsbarnaverndarnevndin hevði tikið avgerð í málinum. Tá eru atlit ikki tikin til, at mál til dómis eru móttikin í ferium, ella at foreldur av ymsum orsøkum hava ynskt mál útsett.

Viðgerðartíðin er tann sama sum í 2018.

Tá mál til Høvuðsbarnaverndarnevndina er móttikið á Føroya Kærustovni, verður tað kannað og viðgjørt av

løgfrøðingi, áðrenn tað verður lagt fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina á fundi, har viðkomandi partar hava møguleika at møta. Høvuðsbarnaverndarnevndin tekur síðani avgerð í málinum, og verður skrivliga avgerðin send viðkomandi pørtum skjótast til ber, oftast í somu viku, sum avgerðin er tikin. Høvuðsbarnaverndarnevndin er saman á fundi 3. hvørja viku.

KÆRUR

Kærur um avgerðir hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini verða lagdar fyri Føroya Rætt.

Kæran kann fevna um alla avgerðina ella ein part av avgerðini. Til dømis kunnu foreldur kæra avgerð um samveru, hóast tey ikki kæra avgerð um umsorganaryvirtøkuna.

Tá kæra er móttikin, skipar skrivstovan hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini fyri, at málið verður lagt fyri Føroya Rætt. Føroya Rættur tilnevnir kæraranum advokat í sambandi við rættarmálið.

Úrslitið av viðgerðunum hjá Føroya Rætti av avgerðunum hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini var soleiðis:

	2017	2018	2019
Avgerð staðfest.....	9	6	8
Avgerð ikki staðfest.....	1	0	0
Avgerð lutvíst staðfest.....	3	0	4
Kæra tikin aftur av kærara.....	4	1	2
Kæra ikki viðgjørd enn.....	0	2	2

Tá avgerðir hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini verða lutvíst staðfestar í Føroya Rætti, vil tað í nógvum fòrum siga, at umsorganaryvirtøkan er staðfest, men

at samveran verður broytt ella skal verða endurskoðað. Ein dómur, avsagdur av Føroya Rætti, bleiv kærður til Eystara Landsrætt av kærara.

13/KÆRUNEVNDIN HJÁ ARBEIÐSLOYSISSKIPANINI

NEVNDIN

Í kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini eru tríggir limir. Í nevndini sita:

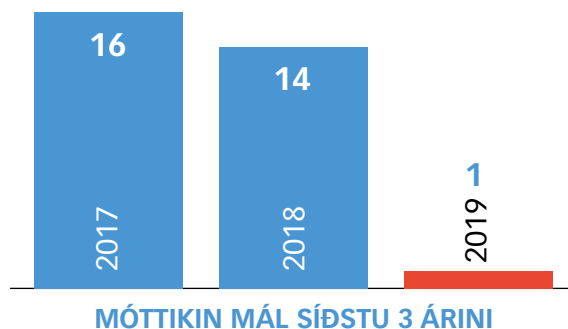
- Kristina Samuelsen, advokatur og forkvinna
- Hans Joensen, formaður í Havnar Arbeiðsmannafelag
- Jón Hestoy, stjóri

VIÐGERÐARØKIÐ

Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini viðger kærur um avgerðir hjá Arbeiðsloysisskipanini eftir løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing.

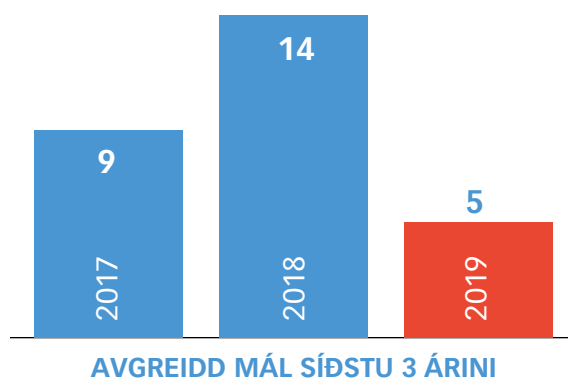
NÝGGJ MÁL

Í 2019 kom 1 nýggj kera til Kærunevndina hjá Arbeiðsloysisskipanini. Hetta er munandi færri kærur, enn undanfarnu árini í 2017 og 2018, tá nevndin móttók ávikavist 16 og 14 kærur. Ógvusliga minkingin í talinum av móttiknum kærur, skal óivað partvís síggjast í ljósinum av góðu gongdini í samfelagnum og metlaga arbeiðsloysinum í Føroyum í lýtuni.

AVGREIDD MÁL

Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini hevði 3 fundir í 2019 og avgreiddi 5 mál. Hetta er nakað væl minni enn í 2018, tá nevndin avgreiddi 14 mál.

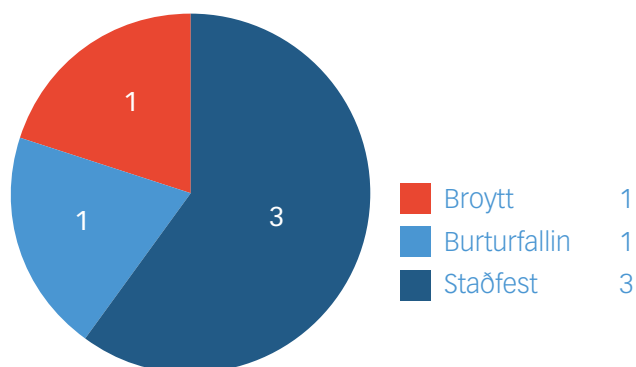
BÝTIÐ AV AVGREIDDUM MÁLUM

	2019
Sýtt arbeiðsloysisstuðul.....	2
Karantena.....	1
Afturgjaldskrav.....	2
Í alt	5

AVGREIÐSLAN

Kærunevndin hevur avgreitt 5 kærur hetta árið. Av hesum eru 3 avgerðir staðfestar og 1 avgerð broytt. Harafturat fall 1 kæra burtur, tí ALS tók málið til nýggja viðgerð.

Talið av avgreiddum kærnum er lágt, samstundis sum talið av móttiknum kærnum er uppaftur lægri. Sum nevnt omanfyri, so er hetta uttan iva ein avleiðing av góðu gongdini í samfelagnum og metlaga arbeiðsloysinum.

VIÐGERÐARTÍÐIN

Í 2019 var miðal viðgerðartíðin góðar 5½ mánaðir. Hetta er áleið tvífalt so long viðgerðartíð í mun til 2018, tá miðal viðgerðartíðin var 2½ mánaðir, meðan viðgerðartíðin var 4 mánaðir í 2017. Mett verður, at viðgerðartíðin á hesum øki er góð, tí atlit mugu takast til krøvini til málsupplýsing og partshoyring. Eisini er trupult at staðfesta nakað yvirskipað í mun til miðal viðgerðartíð, tá talið á málum er so avmarkað.

Sýttur arbeiðsloysisstuðul

Mál nr. 18/00272.

Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini viðgjørði mál um, at ALS hevði sýtt kærara arbeiðsloysisstuðul eftir, at kærarin hevði verið sjúkur og hevði fingið sjúkradagpengar. ALS vísti í avgerð síni m.a. á, at kærarin mátti endurstaðfesta arbeiðsloysi sitt, tá ið hann aftur skuldi hava útgjald frá arbeiðsloysisskipanini.

Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini broytti avgerðina hjá ALS, soleiðis at kærarin hevði rætt til útgjald úr Arbeiðsloysisskipanini frá fyrsta degnum eftir, at tíðarskeiðið við sjúkradagpengum var runnið. Avgerðin varð grundað á ítøkiligu umstøðurnar í málinum og á serliga ógreiðu vegleiðingina, ið kærarin hevði fingið frá ALS.

14/KÆRUNEVNDIN HJÁ BARSILSSKIPANINI

NEVNDIN

Í kærunevndini hjá Barsilsskipanini eru tríggir limir. Í nevndini sita:

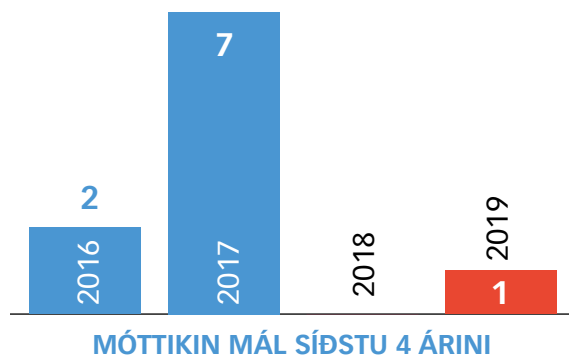
- Kristina Samuelsen, advokatur og forkvinna
- Hans Joensen,
formaður í Havnar Arbeðsmannafelag
- Jón Hestoy, stjóri

VIÐGERÐARØKIÐ

Kærunevndin hjá Barsilsskipanini viðger kærur um avgerðir hjá Barsilsskipanini eftir løgtingslóg nr. 48 frá 3. apríl 2001 um barsilsskipan.

NÝGGJ MÁL

Føroya Kærustovnur hevur havt um hendi skrivstovu-virksemi hjá Kærunevndini hjá Barsilsskipanini síðan 1. august 2016. Hetta tíðarskeiðið fram til 31. desember 2016 komu 2 kærur til Kærunevndina hjá Barsilsskipanini og í 2017 komu 7 kærur. Í 2018 kom ongin kera til Kærunevndina hjá Barsilsskipanini og í 2019 varð 1 kera latin Kærunevndini hjá Barsilsskipanini. Vit hava ikki innlit í virksemið hjá Barsilsskipanini á annan hátt enn at viðgera innkomnar kærur og er tað tí trupult hjá okkum at meta um orsøkina til fáu kærurnar hesi bæði seinastu árin.

AVGREIDD MÁL

Kærunevndin hevði ongan fund í 2019, tí einki mál hevur verið at avgreiða. Í 2018 vórðu 4 mál avgreidd.

**Á HEIMASÍÐUNI HJÁ FØROYA
KÆRUSTOVNI KANST TÚ LEITA
EFTIR AVGERÐUM HJÁ 8 AV
KÆRUNEVNDUNUM.**

**EISINI BER TIL AT SÍGGJA NÆR
FUNDUR VERÐUR OG HVØRJI
ERU NEVNDARLIMIR.**

WWW.FKS.FO

FØROYA KÆRUSTOVNUR ER ÓHEFTUR STOVNUR
UNDIR LØGMANSSKRIVSTOVUNI.

KJARNUUPPGÁVAN ER AT VERA SKRIVSTOVA
HJÁ KÆRUNEVNDUM, SUM VIÐGERA AVGERÐIR
HJÁ ALMENNUM MYNDUGLEIKUM.

STOVNURIN FYRIREIKAR MÁL TIL 11 NEVNDIR.